

Univerza
v Ljubljani

Fakulteta
za gradbeništvo
in geodezijo

Jamova cesta 2
1000 Ljubljana, Slovenija
<http://www3.fgg.uni-lj.si/>

DRUGG – Digitalni repozitorij UL FGG
<http://drugg.fgg.uni-lj.si/>

To je izvirna različica zaključnega dela.

Prosimo, da se pri navajanju sklicujete na bibliografske podatke, kot je navedeno:

Buh, S. 2012. Spreminjanje namenske rabe prostora s primerjavo podatkov občinskih prostorskih podatkov na primeru občin Sodražica in Loški Potok. Diplomaska naloga. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo. (mentorica Zavodnik Lamovšek, A., somentorica Foški, M.): 51 str.

University
of Ljubljana

Faculty of
Civil and Geodetic
Engineering

Jamova cesta 2
SI – 1000 Ljubljana, Slovenia
<http://www3.fgg.uni-lj.si/en/>

DRUGG – The Digital Repository
<http://drugg.fgg.uni-lj.si/>

This is original version of final thesis.

When citing, please refer to the publisher's bibliographic information as follows:

Buh, S. 2012. Spreminjanje namenske rabe prostora s primerjavo podatkov občinskih prostorskih podatkov na primeru občin Sodražica in Loški Potok. B.Sc. Thesis. Ljubljana, University of Ljubljana, Faculty of civil and geodetic engineering. (supervisor Zavodnik Lamovšek, A., co-supervisor Foški, M.): 51 pp.

Univerza
v Ljubljani

Fakulteta za
*gradbeništvo in
geodezijo*

Jamova 2
1000 Ljubljana, Slovenija
telefon (01) 47 68 500
faks (01) 42 50 681
fgg@fgg.uni-lj.si

UNIVERZITETNI ŠTUDIJ
PRVE STOPNJE GEODEZIJE
IN GEOINFORMATIKE

Kandidatka:

SABRINA BUH

**SPREMINJANJE NAMENSKE RABE PROSTORA S
PRIMERJAVO PODATKOV OBČINSKIH
PROSTORSKIH AKTOV NA PRIMERU OBČIN
SODRAŽICA IN LOŠKI POTOK**

Diplomska naloga št.: 6/GIG

**COMPARISON OF LANDUSE IN THE
MUNICIPALITIES OF SODRAŽICA AND LOŠKI
POTOK BASED ON MUNICIPAL SPATIAL ACTS**

Graduation thesis No.: 6/GIG

Mentorica:

doc. dr. Alma Zavodnik Lamovšek

Predsednik komisije:

izr. prof. dr. Dušan Kogoj

Somentorica:

viš. pred. mag. Mojca Foški

Član komisije:

doc. dr. Simona Savšek

izr. prof. dr. Tomaž Ambrožič

Ljubljana, 20. 09. 2012

Ta stran je namenoma prazna.

STRAN ZA POPRAVKE, ERRATA

Stran z napako

Vrstica z napako

Namesto

Naj bo

IZJAVE

Podpisana Sabrina Buh izjavljam, da sem avtorica diplomskega dela z naslovom »Spreminjanje namenske rabe prostora s primerjavo občinskih prostorskih aktov na primeru občin Sodražica in Loški Potok«.

Izjavljam, da je elektronska različica v vsem enaka tiskani različici.

Izjavljam, da dovoljujem objavo elektronske različice v repozitoriju UL FGG.

Ljubljana, 2012

Sabrina Buh

BIBLIOGRAFSKO – DOKUMENTACIJSKA STRAN IN IZVLEČEK

- UDK:** 711.14(497.4Sodražica)(497.4Loški Potok)(043.2)
- Avtor:** Buh Sabrina
- Mentorica:** doc. dr. Alma Zavodnik Lamovšek
- Somentorica:** viš. pred. mag. Mojca Foški
- Naslov:** Spreminjanje namenske rabe prostora s primerjavo podatkov občinskih prostorskih aktov na primeru občin Sodražica in Loški Potok
- Tip dokumenta:** Diplomaska naloga – univerzitetni študij
- Obseg in oprema:** 51. str., 11 pregl., 10 sl., 9 pril.
- Ključne besede:** Občina Sodražica, Občina Loški Potok, osnovna namenska raba prostora, podrobna namenska raba prostora

Izvleček:

Diplomska naloga obsega predstavitev prostorskih aktov občin Sodražica in Loški Potok iz leta 2004 in 2010 oziroma 2011. Leta 2004 sta obe občini sprejeli odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega družbenega plana, leta 2011 je Občina Sodražica sprejela občinski prostorski načrt, Občina Loški Potok pa ga je sprejela leta 2010. V okviru obravnavanih prostorskih aktov je predstavljena osnovna namenska raba prostora v obeh občinah, podrobna namenska raba za izbrana naselja, ter spremembe površin posameznih kategorij osnovne in podrobne namenske rabe prostora med obravnavanimi prostorskimi akti posamezne občine. Na koncu so za obravnavane prostorske akte predstavljena tudi deleži površin posameznih kategorij osnovne namenske rabe prostora na prebivalca v občini in deleži površin posameznih kategorij območij stavbnih zemljišč na prebivalca v izbranih naseljih. Končni rezultati kažejo na povečanje območij stavbnih zemljišč v obeh občinah, območja stavbnih zemljišč so se povečala tudi v Občini Sodražica v naseljih Sodražica in Jelovec, medtem ko so se v Občini Loški Potok v naseljih Hrib-Loški Potok, Retje, Srednja vas, Šegova vas in Travniki zmanjšala. Obseg stavbnih zemljišč na prebivalca se je v Občini Sodražica povečal, v naseljih Sodražica in Jelovec pa zmanjšal. Medtem ko se je obseg stavbnih zemljišč na prebivalca v Občini Loški Potok in na prebivalca v naseljih Hrib-Loški Potok, Retje, Srednja vas, Šegova vas in Travniki zmanjšal.

BIBLIOGRAPHIC – DOCUMENTALISTIC INFORMATION AND ABSTRACT

UDC: 711.14(497.4Sodražica)(497.4Loški Potok)(043.2)
Author: Buh Sabrina
Supervisor: Assist. Prof. Alma Zavodnik Lamovšek, Ph. D.
Cosupervisor: Sen. Lect. Mojca Foški, M. Sc.
Title: Comparison of landuse in the municipalities of Sodražica and Loški Potok based on municipal spatial acts
Document type: Graduation thesis – University studies
Scope and tools: 51 p., 11 tab., 10 fig., 9 ann.
Keywords: Municipality Sodražica, Municipality Loški Potok, basic landuse, detailed landuse

Abstract:

The diploma paper covers the presentation of spatial planning documents of the municipalities Sodražica and Loški Potok adopted in 2004, as well as in 2010 and 2011. In 2004, both municipalities accepted an ordinance about changes and completions the spatial components of long-term and medium-term social plan, in 2011 the municipality Sodražica accepted its municipal spatial plan, while the municipality Loški Potok accepted its municipal spatial plan in 2010. In the framework of the discussed spatial planning documents is presented the basic landuse in both municipalities, detailed landuse for selected settlements and changes in surfaces of areas of individual categories of basic and detailed land use between the discussed spatial planning documents of each municipality. In the end are, for the discussed spatial planning documents, also presented proportions of surfaces of individual categories of basic landuse per inhabitant in the municipality, as well as proportions of surfaces of individual categories of building land per inhabitant in selected settlements. Final results show an increase in areas of building land in both municipalities, also areas of building land increased in settlements Sodražica and Jelovec in the municipality Sodražica, while areas of building land in settlements Hrib-Loški Potok, Retje, Srednja vas, Šegova vas and Travnik of the municipality Loški Potok have decreased. The extend of areas of building land per inhabitant has increased in the municipality Sodražica, but in the settlements Sodražica and Jelovec it decreased. While the extend of areas of building land per inhabitant in the municipality Loški Potok and in the settlements Hrib-Loški Potok, Retje, Srenja vas, Šegova vas and Travnik has decreased.

ZAHVALA

Za pomoč pri nastajanju diplomske naloge se iskreno zahvaljujem mentorici doc. dr. Almi Zavodnik Lamovšek in somentorici viš. pred. mag. Mojci Foški. Zahvala gre tudi mlademu raziskovalcu Mihi Konjarju ter vsem ostalim, ki so s svojim znanjem in nasveti prispevali k nastanku diplomske naloge.

Zahvalo posvečam tudi staršema, katera sta mi študij omogočila in me pri njem vedno spodbujala.

KAZALO VSEBINE:

1	UVOD.....	1
2	NORMATIVNA IZHODIŠČA	2
2.1	Kronološki pregled zakonodaje na področju urejanja prostora.....	2
2.2	Predstavitev prostorskih aktov Občin Sodražica in Loški Potok	6
2.2.1	Predstavitev prostorskih aktov Občine Sodražica v letih 2004 in 2011	6
2.2.2	Predstavitev prostorskih aktov Občine Loški Potok v letih 2004 in 2010	8
3	METODOLOŠKI PRISTOP.....	10
3.1	Primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na normativne predpise urejanja prostora v različnih obdobjih	10
3.2	Pridobitev podatkov	10
3.3	Prikaz in primerjava kategorij namenske rabe prostora.....	11
3.3.1	Prikaz in primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na obravnavane prostorske akte Občine Sodražica v letih 2004 in 2011	11
3.3.2	Prikaz in primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na obravnavane prostorske akte Občine Loški Potok v letih 2004 in 2010	13
3.4	Topološka ureditev podatkov za potrebe analize namenske rabe prostora	15
3.4.1	Topološka ureditev podatkov obravnavanih prostorskih aktov.....	15
3.4.2	Ureditev in uskladitev meje občine med obravnavanima prostorskima aktoma	17
4	ANALIZA IN PRIMERJAVA NAMENSKE RABE PROSTORA.....	21
4.1	Predstavitev obravnavanih občin	21
4.1.1	Občina Sodražica.....	21
4.1.2	Občina Loški Potok.....	22
4.2	Analiza in primerjava osnovne namenske rabe prostora v Občinah Sodražica in Loški Potok.....	23
4.2.1	Občina Sodražica.....	23
4.2.2	Občina Loški Potok.....	24

4.3	Analiza in primerjava podrobne namenske rabe prostora za območja naselij Občine Sodražica in Občine Loški Potok.....	26
4.3.1	Občina Sodražica – naselji Sodražica in Jelovec	26
4.3.2	Občina Loški Potok – naselja Hrib-Loški Potok, Retje, Travnik, Srednja vas in Šegova vas	28
4.4	Primerjava rezultatov analize površin namenske rabe prostora glede na izbrana kazalnika števila prebivalcev v občinah in izbranih naseljih	30
4.4.1	Občina Sodražica	30
4.4.2	Občina Loški Potok.....	32
5	SKLEPNE UGOTOVITVE IN ZAKLJUČEK	35
	LITERATURA IN VIRI.....	36
	SEZNAM PRILOG	

KAZALO PREGLEDNIC

- Preglednica 1.1: Prostorski akti po ZUreP-1 (2002) in njihova delitev,
- Preglednica 3.1: Primerjava in uskladitev kategorij osnovne in podrobne namenska raba prostora v Občini Sodražica glede na PS SDPO Sodražica (2004) in OPN Sodražica (2011),
- Preglednica 3.2: Primerjava in uskladitev kategorij osnovne in podrobne namenska raba prostora v Občini Loški Potok glede na PS SDPO Loški Potok (2004) in OPN Loški Potok (2010),
- Preglednica 4.1: Obseg in razlika površin posameznih kategorij osnovne namenske rabe prostora v Občini Sodražica, glede na PS SDPO Sodražica (2004) in OPN Sodražica (2011),
- Preglednica 4.2: Obseg in razlika površin posameznih kategorij osnovne namenske rabe prostora v Občini Loški Potok, glede na PS SDPO Loški Potok (2004) in OPN Loški Potok (2010),
- Preglednica 4.3: Obseg in razlika površin posameznih kategorij osnovne in podrobne namenske rabe prostora v naseljih Sodražica in Jelovec, glede na prostorska plana PS SDPO Sodražica (2004) in OPN Sodražica (2011),
- Preglednica 4.4: Obseg in razlika površin posameznih kategorij osnovne in podrobne namenske rabe prostora v naseljih Hrib-Loški Potok, Retje, Travnik, Srednja vas in Šegova vas, glede na prostorska plana PS SDPO Loški Potok (2004) in OPN Loški Potok (2010),
- Preglednica 4.5: Delež in razlika deležev površin posameznih kategorij osnovne namenske rabe prostora na prebivalca v Občini Sodražica, glede na prostorska plana PS SDPO Sodražica (2004) in OPN Sodražica (2011),
- Preglednica 4.6: Delež in razlika deležev površin posameznih kategorij podrobne namenske rabe prostora na prebivalca v naseljih Sodražica in Jelovec, glede na prostorska plana PS SDPO Sodražica (2004) in OPN Sodražica (2011),
- Preglednica 4.7: Delež in razlika deležev površin posameznih kategorij osnovne namenske rabe prostora na prebivalca v Občini Loški Potok, glede na prostorska plana PS SDPO Loški Potok (2004) in OPN Loški Potok (2010),
- Preglednica 4.8: Delež in razlika deležev površin posameznih kategorij podrobne namenske rabe prostora na prebivalca v naseljih Hrib-Loški Potok, Retje, Travnik, Srednja vas in Šegova vas, glede na prostorska plana PS SDPO Loški Potok (2004) in OPN Loški Potok (2010).

KAZALO SLIK

- Slika 3.1: Topološke napake v prostorskem planu OPN Sodražica (2011),
- Slika 3.2: Odstopanje meje Občine Loški Potok, določene v RPE, od meje PS SDPO Loški Potok (2004),
- Slika 3.3: Razhajanja meje UZ Sodražica in UN Sodražica, ter meja naselij Sodražica in Jelovec,
- Slika 3.4: Meja UN Loški Potok in meja naselij Retje, Hrib-Loški Potok, Srednja vas, Šegova vas in Travnik,
- Slika 4.1: Grb Občine Sodražica,
- Slika 4.2: Položaj Občine Sodražica v Sloveniji,
- Slika 4.3: Grb Občine Loški Potok,
- Slika 4.4: Položaj Občine Loški Potok v Sloveniji,
- Slika 4.5: Izsek prostorskih planov PS SDPO Sodražica (2004) in OPN Sodražica (2011), kjer se na izbranem območju v PS SDPO Sodražica (2004) nahajajo območja gozdnih zemljišč, v OPN Sodražica (2011) pa območja drugih zemljišč,
- Slika 4.6: Izsek prostorskih planov PS SDPO Loški Potok (2004) in OPN Loški Potok (2010), kjer se na izbranem območju v PS SDPO Loški Potok (2004) nahajajo območja gozdnih in območja vodnih zemljišč, v OPN Loški Potok (2010) pa območja drugih zemljišč.

UPORABLJENE KRATICE

DPO	Dolgoročni plan občine
GJI	Gospodarska javna infrastruktura
GURS	Geodetska uprava Republike Slovenije
MIP	Ministrstvo za infrastrukturo in prostor
OPN	Občinski prostorski načrt
OPPN	Občinski podrobni prostorski načrt
PIN	Prostorski izvedbeni načrt
Pravilnik (2003)	Pravilnik o pripravi prostorskih sestavin dolgoročnih in srednjeročnih družbenih planov občin v digitalni obliki
Pravilnik OPN (2007)	Pravilnik o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij
PS DPO	Prostorske sestavine dolgoročnega plana občine
PS SDPO	Prostorske sestavine srednjeročnega družbenega plana občine
PUP	Prostorski ureditveni pogoji
RPE	Register prostorskih enot
SDPO	Srednjeročni družbeni plan občine
SRS	Socialistična Republika Slovenija
UN	Urbanistični načrt
UZ	Urbanistična zasnova
ZPNačrt	Zakon o prostorskem načrtovanju
ZPNačrt-A	Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o prostorskem načrtovanju
ZSZ	Zakon o stavbnih zemljiščih
ZUN	Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor
ZUreP	Zakon o urejanju prostora
ZUreP-1	Novi zakon o urejanju prostora

1 UVOD

Temeljni predmet obravnave v diplomski nalogi predstavljajo prostorski akti občin Sodražica in Loški Potok, ter v okviru le teh osnovna in podrobna namenska raba prostora. Za Občino Sodražica smo obravnavali naslednja prostorska akta: Spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega družbenega plana Občine Ribnica za območje Občine Sodražica za obdobje 1986 – 2000 ter spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin srednjeročnega plana Občine Ribnica za območje Občine Sodražica za obdobje 1986 – 1990, ter Občinski prostorski načrt Občine Sodražica. Pri Občini Loški Potok pa sta prišla v poštev prostorska akta: Spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin Dolgoročnega in družbenega plana Občine Loški Potok in Občinski prostorski načrt Občine Loški Potok. Na celotnem območju obeh občin smo glede na obravnavane prostorske akte izvedli analizo spreminjanja osnovne namenske rabe prostora, medtem ko smo spreminjanje podrobne namenske rabe obravnavali le na območju izbranih naselij. Območje obravnave podrobne namenske rabe prostora sta pri Občini Sodražica predstavljala naselji Sodražica in Jelovec, pri Občini Loški Potok pa kar pet naselij: Hrib-Loški Potok, Retje, Srednja vas, Šegova vas in Travnik. Izdelali smo tudi karte osnovne namenske rabe prostora v merilu 1 : 25.000, ter podrobne namenske rabe prostora v merilu 1 : 5.000.

Diplomska naloga je razdeljena na pet poglavij. V drugem poglavju, ki sledi uvodu je predstavljena zakonodaja na področju urejanja prostora od leta 1984 do danes, sledi ji predstavitev obravnavanih prostorskih aktov obeh občin, kjer smo največjo pozornost posvetili namenski rabi prostora v občinah.

Tretje poglavje obravnava metodološki pristop k celotnemu delu in s tem povezano primerjavo kategorij namenske rabe prostora glede na normativne predpise urejanja prostora v različnih obdobjih, pridobitev vseh potrebnih podatkov za izdelavo diplomske naloge, prikaz in primerjavo kategorij namenske rabe prostora, ter topološko ureditev podatkov za potrebe izvedbe analize namenske rabe prostora. Raziskavo sprememb namenske rabe prostora smo v celoti opravili v programskem paketu ArcGis 9.3.

V četrtem, osrednjem delu diplomske naloge je predstavljena analiza in primerjava namenske rabe prostora za izbrani občini. Predstavljene so pomembne informacije obeh občin, sledi jim analiza in primerjava osnovne in podrobne namenske rabe prostora, ter rezultati le te. Najprej smo izvedli analizo spreminjanja osnovne namenske rabe prostora za celotno območje občin Sodražica in Loški Potok, nato sledi analiza spreminjanja podrobne namenske rabe v naseljih Sodražica in Jelovec v Občini Sodražica, ter v naseljih Hrib-Loški Potok, Retje, Srednja vas, Šegova vas in Travnik v Občini Loški Potok. Na koncu smo izvedli še preračun osnovne namenske rabe prostora na prebivalca v občini ter izračun podrobne namenske rabe prostora po posameznih kategorijah, to je območij stanovanj, centralnih dejavnosti, proizvodnih dejavnosti, posebnih območij, zelenih površin, prometnih površin, območij okoljske in energetske infrastrukture ter površin razpršene poselitve, na prebivalca v izbranih naseljih. Vse dobljene rezultate smo med seboj primerjali ter na podlagi le teh v petem poglavju opravili zaključne ugotovitve.

2 **NORMATIVNA IZHODIŠČA**

Na področju urejanja prostora država in občine s pravnimi režimi skrbijo za varovanje in rabo prostora, prostorski razvoj in usklajevanje različnih interesov v prostoru. Inštrument prostorskega načrtovanja in urejanja prostora na osnovi katerega se ureja prostor predstavljajo prostorski akti. S prostorskimi akti lokalna skupnost določi cilje urejanja prostora in načine za njihovo doseg. Sistem prostorskih aktov temelji na načelu hierarhije prostorskih aktov. To pomeni, da občinski prostorski akti ne smejo biti v nasprotju z državnimi prostorskimi akti (Lovišček, 2011).

V nadaljevanju diplomske naloge je v prvem delu tega poglavja predstavljen kronološki pregled zakonodaje na področju urejanja prostora, v drugem delu sledi predstavitev obravnavanih prostorskih aktov občin Sodražica in Loški Potok.

2.1 **Kronološki pregled zakonodaje na področju urejanja prostora**

Leta 1984 je Skupščina Socialistične republike Slovenije (v nadaljevanju SRS) sprejela tri zakone na področju urejanja prostora:

- Zakon o urejanju prostora (v nadaljevanju ZUreP, 1984; v veljavi do leta 2002),
- Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (v nadaljevanju ZUN, 1984; v veljavi do leta 2002),
- Zakon o stavbnih zemljiščih (ZSZ; v veljavi do leta 1997).

Na podlagi ZUreP (1984) je SRS sprejela:

- prostorske sestavine Dolgoročnega plana SRS za obdobje od leta 1986 do leta 2000,
- prostorske sestavine Družbenega plana SRS za obdobje od leta 1986 do leta 1990.

Občine pa so na občinski ravni sprejele svoje (strateške) prostorske plane, in sicer:

- dolgoročni plan občine (v nadaljevanju DPO) za obdobje od leta 1986 do leta 2000,
- srednjeročni družbeni plan občine (v nadaljevanju SDPO) za obdobje od leta 1986 do leta 1990.

DPO je obsegal usmeritve za razvoj dejavnosti v prostoru, usmeritve glede načina urejanja posameznih območij s prostorskimi izvedbenimi akti, zasnovo namenske rabe prostora v merilu 1 : 5.000 ter pripravo urbanistične in krajinske zasnove. Poleg tega je DPO predstavljal tudi osnovo za sprejemanje odločitev v okviru SDPO, pri čemer je upoštevano načelo hierarhije prostorskih planov (ZUreP, 1984). V okviru SDPO pa so bila določena podrobna namenska raba prostora, ter območja stavbnih zemljišč, za katera se je izdelal prostorski izvedbeni načrt.

Prostorske izvedbene akte po ZUN (1984) so predstavljali:

- prostorski ureditveni pogoji (v nadaljevanju PUP),
- prostorski izvedbeni načrti (v nadaljevanju PIN).

PUP je predstavljal splošni prostorski izvedbeni akt, na podlagi katerega se je urejalo večino območij, to je urejanje območij izven ureditvenega območja, kjer ni bila predvidena širitev naselja ali dejavnosti in urejanje nekompleksnih območij znotraj ureditvenega območja. PIN pa je predstavljal podrobnejši prostorski izvedbeni akt, kateri je bil podlaga za parcelacijo stavbnih zemljišč in izdelavo lokacijske dokumentacije.

Pomembna sestavina SDPO in prostorskih izvedbenih aktov je bila urbanistična zasnova (v nadaljevanju UZ), katera je predstavljala usmeritveni planski akt DPO. DPO je določal pripravo UZ za: ureditvena območja mest, naselij mestnega značaja, za ureditvena območja drugih pomembnejših naselij, ki so bila pomembna za turizem, industrijo, proizvodnjo, ... ter za naselja z najmanj 3.000 prebivalci, najmanj 1.000 delovnih mest in za naselja, kjer je bil v primerjavi z drugimi naselji predviden hitrejši razvoj. V UZ se je podrobno določilo planske usmeritve za razvoj dejavnosti v prostoru in njihovo prostorsko organizacijo, usmeritve glede načina urejanja posameznih območij z izvedbenimi prostorskimi akti, ter podrobnejšo zasnovo namenske rabe prostora (ZUreP, 1984).

Metodologija za pripravo prostorskih aktov je bila določena leta 1985 z Navodili o vsebini in metodologiji izdelave strokovnih podlag in prostorskih sestavin planskih aktov občin.

Konec leta 2002 je bil sprejet nov Zakon o urejanju prostora (v nadaljevanju ZUreP-1, 2002). Združeval je vsebine vseh treh zakonov iz leta 1984. Namen ZUreP-1 (2002) je bil preureditev področja urejanja prostora v širšem pomenu besede, ki obsega prostorsko načrtovanje, ukrepe za omogočanje realizacije prostorskih ureditev, opremljanje zemljišč za gradnjo, reguliranje dejavnosti prostorskega načrtovanja, ter vzpostavitev prostorskega informacijskega sistema.

Novosti, ki jih je prinesel ZUreP-1 (2002):

- možnost regionalnega razvoja,
- določena veljavnost lokacijskih načrtov,
- priprava prostorskih aktov v digitalni obliki,
- poenotenje kategorije namenske rabe,
- nov sistem prostorskih aktov,
- nove vloge lokalnih skupnosti pri urejanju prostora in jasna delitev pristojnosti med državami in občinami.

Prostorski akti se po ZUreP-1 (2002) delijo glede na:

- namen: strateški in izvedbeni prostorski akti,
- pristojnosti za njihovo pripravo in sprejemanje: državni, občinski in skupni prostorski akti.

Preglednica 1.1 prikazuje prostorske akte po ZUreP-1 (2002) in njihovo delitev.

Preglednica 1.1: Prostorski akti po ZUreP-1 (2002) in njihova delitev (Lastna izdelava).

	DRŽAVNI	OBČINSKI	SKUPNI
STRATEŠKI	Strategija prostorskega razvoja Slovenije (SPRS) Prostorski red Slovenije (PRS)	Strategija prostorskega razvoja občine (SPRO)	Regionalna zasnova prostorskega razvoja (S)
IZVEDBENI	Državni lokacijski načrt (DLN)	Prostorski red občine (PRO) Občinski lokacijski načrt (OLN)	

Priprava prostorskih aktov je podrobneje razložena v Pravilniku o podrobnejši vsebini, obliki in načinu priprave prostorskih aktov države/občin ter vrstah njihovih strokovnih podlag.

ZUreP-1 (2002) je določil, da v občinah ostanejo v veljavi prostorske sestavine dolgoročnih in srednjeročnih planov. Leta 2003 se je pričelo z digitalizacijo veljavnih občinskih aktov. Pravna podlaga temu je bil Pravilnik o pripravi prostorskih sestavin dolgoročnih in srednjeročnih družbenih planov občin v digitalni obliki (v nadaljevanju Pravilnik, 2003). In sicer je pravilnik določil način priprave prostorskih sestavin v digitalni obliki, ki se nanašajo na osnovno in podrobno namensko rabo prostora ter na območja varovanj in omejitev.

Prostorska akta Občine Sodražica in Občine Loški Potok, ki sta bila podlaga za digitalizacijo, sta predstavljena v nadaljevanju diplomske naloge.

Leta 2007 je bil sprejet Zakon o prostorskem načrtovanju (v nadaljevanju ZPNačrt, 2007). Razlogi za spremembo zakonodaje so bili naslednji (ZPNačrt, 2007):

- izboljšanje postopkov priprave in sprejema prostorskih aktov,
- pomanjkljiva vsebina prostorskih aktov na izvedbeni strani,
- nepregledni in dolgotrajni postopki priprave prostorskih aktov.

ZPNačrt (2007) ureja prostorsko načrtovanje kot del urejanja prostora, tako da določa vrste prostorskih aktov, njihovo vsebino, medsebojna razmerja ter postopke za njihovo pripravo in sprejem. Prinesel je naslednje spremembe:

- opustitev krajinske in urbanistične zasnove,
- uvedba urbanističnega načrta,
- ukinitvev prostorskih konferenc,
- uvedba enote urejanja prostora.

Prostorske akte po ZPNačrt (2007) delimo glede na njihovo pripravo in sprejem na:

- državna prostorska akta: državni strateški prostorski načrt in državni prostorski načrt,
- občinski prostorski akti: občinski prostorski načrt (v nadaljevanju OPN) in občinski podrobni prostorski načrt (v nadaljevanju OPPN), občinski strateški prostorski načrt kot samostojen akt ali kot del občinskega prostorskega načrta,
- medobčinski prostorski akt: regionalni prostorski načrt.

OPN pripravljajo občine za svoje celotno območje, sprejme ga občinski svet z odlokom. Pri izdelavi OPN se upošteva smernice iz državnih prostorskih aktov, razvojne potrebe občine in varstvenih zahtev. Deli se na strateški del v merilu 1 : 50.000 in izvedbeni del v merilu 1 : 5.000.

Strateški del OPN določa (ZPNačrt, 2007):

- izhodišča in cilje ter zasnovo prostorskega razvoja občine,
- usmeritve za razvoj poselitve in za celovito prenovu, usmeritve za razvoj v krajini, za določitev namenske rabe zemljišč in prostorskih izvedbenih pogojev ter zasnovo gospodarske javne infrastrukture lokalnega pomena,
- območja naselij,
- območja razpršene poselitve.

Izvedbeni del OPN za posamezne enote urejanja prostora določa (ZPNačrt, 2007):

- območja namenske rabe prostora,
- prostorske izvedbene pogoje (PIP),
- območja, za katera se pripravi občinski podrobni prostorski načrt (OPPN).

V okviru občinskih prostorskih aktov se na območjih mest in naselij mestnega značaja izdelata strokovna podlaga imenovana urbanistični načrt (v nadaljevanju UN). Sestavljen je iz konceptualnega in podrobnejšega dela. Konceptualni del obsega koncept prometnega omrežja, koncept opremljanja z gospodarsko javno infrastrukturo, koncept podrobnejše namenske rabe na območju stavbnih zemljišč,

koncept zelenega sistema, ter ostale koncepte, vse izdelane v merilu 1 : 25.000 ali 1 : 50.000. Podrobnejši del UN obravnava enote urejanja prostora, njihovo podrobnejšo namensko rabo, javne in zelene površine, opremljanje stavbnih zemljišč z GJI, ter ostalo. Izdela se v merilu 1 : 5.000 ali podrobneje.

OPPN je prostorski akt, s katerim se načrtuje podrobnejše prostorske ureditve. Območja podrobnejših prostorskih ureditev so navedena v izvedbenem delu OPN.

Prostorski akti se izdelujejo v digitalni obliki. Sestavljeni so iz grafičnega in tekstualnega dela. Priprava prostorskih aktov je podrobneje razložena v Pravilniku o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij iz leta 2007 (v nadaljevanju Pravilnik OPN, 2007).

Tri leta pozneje je prišlo do spremembe Zakona o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt) iz leta 2007. Sprejet je bil Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt-A). Prišlo je do sprememb v sprejemanju občinskih podrobnih načrtov in podaljšanju roka za izvedbo postopkov priprave sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin veljavnih planskih aktov občin do leta 2011.

2.2 Predstavitev prostorskih aktov Občin Sodražica in Loški Potok

2.2.1 Predstavitev prostorskih aktov Občine Sodražica v letih 2004 in 2011

Na podlagi ZUreP-1 (2002) ter 15. člena Statuta Občine Sodražica je Občinski svet občine Sodražica dne 9. 9. 2004 sprejel *Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega družbenega plana Občine Ribnica za območje Občine Sodražica za obdobje 1986 – 2000* (v nadaljevanju PS DPO Sodražica, 2004) *ter spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin srednjeročnega plana Občine Ribnica za območje Občine Sodražica za obdobje 1986 – 1990* (v nadaljevanju PS SDPO Sodražica, 2004).

Razlogi za spremembe in dopolnitve planskih aktov Občine Sodražica so bili:

- dopolnitev planskih aktov z novimi stavbnimi zemljišči,
- uskladitev prostorskih planskih aktov Občine Sodražica z novimi obveznimi izhodišči prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Republike Slovenije,
- sprememba ureditvenih območij naselij (poselitvenih območij),
- dopolnitev planskih aktov z novo UZ za naselje Sodražica (v nadaljevanju UZ Sodražica).

V okviru PS DPO Sodražica (2004) so bile uvedene spremembe na področju vodnega gospodarstva in na področju za usmeritev in razvoj naselij. Področje za usmeritev in razvoj naselij je obravnavalo UZ Sodražica, in sicer, v dolgoročnem obdobju se je načrtoval razvoj in širitev občinskega središča in s tem organizacija ter razvoj posameznih dejavnosti ob obstoječi infrastrukturi, ter razširitev obstoječega območja industrije. V neposredni bližini teh dejavnosti se ob industrijski coni locira tudi obrtno cono. V bližini osnovne šole, vrtca in centra naselja se uredi in razvije športno rekreacijske centre, poskrbelo pa se bo tudi za sočasen razvoj in vzdrževanje infrastrukturnih objektov in naprav ter ureditev cestnih povezav. Razvoj stanovanjske gradnje bo potekal ob glavnih infrastrukturnih poteh ter ob obstoječi stanovanjski gradnji.

Spremembe in dopolnitve PS SDPO Sodražica (2004) pa so obsegale spremembe in dopolnitve na področju gozdarstva, vodnega gospodarstva, prometnega in infrastrukturnega omrežja, urejanja prostora in varstva okolja, dodalo pa se je tudi novo poglavje Programska zasnova za proizvodno industrijsko cono v UZ Sodražica. Na področju urejanja prostora in varstva okolja je bilo določeno, da je območje Občine Sodražica obdelano kot prostorska celota R3, katero sestavljajo ureditvena območja naselij. Eno izmed ureditvenih območij predstavlja UZ Sodražica.

V okviru UZ Sodražica so razloženi pomni oznak (PS DPO Sodražica in PS SDPO Sodražica, 2004):

- C – centralne dejavnosti,
- S – stanovanjske površine,
- P+I – poslovne, proizvodne dejavnosti in industrija,
- Z – urejene zelene površine,
- R – območje rekreacije,
- Po – pokopališča.

Na podlagi ZPNačrt (2007) in 15. člena Statuta Občine Sodražica pa je Občinski svet Občine Sodražica dne 19. 5. 2011 sprejel *Odlok o občinskem prostorskem načrtu Občine Sodražica (OPN S 07)* (v nadaljevanju OPN Sodražica, 2011).

V OPN Sodražica (2011) je določena namenska raba vseh zemljišč in objektov v občini. Celotno območje občine je razdeljeno na enote urejanja prostora, za katere so določena merila in pogoji za gradnjo objektov in druge posege v prostor z opredelitvijo namenske rabe. Za osrednje poselitveno območje v občini je izdelan UN (v nadaljevanju UN Sodražica). Z UN Sodražica je zasnovan dolgoročni prostorski razvoj posameznih naselij, v njem pa so podana izhodišča za pripravo razvojnih ukrepov v prostoru. V okviru UN Sodražica je določeno območje UN in izhodišča načrtovanja prostora, koncept prometnega omrežja, urbanističnega in arhitekturnega oblikovanja, prostorskih ureditev, ki se nanašajo na varstvo okolja, lokalni energetski koncept, koncept opremljanja z GJI ter

koncept podrobnejše namenske rabe. Znotraj koncepta podrobnejše namenske rabe je določeno, da se na območju UN Sodražica v osrednjem delu starega jedra in ob glavnih prometnicah umeščajo centralne dejavnosti z bivanjem. Razvoj centralnih dejavnosti se načrtuje v smeri proti jugovzhodu, izključno bivalne površine pa se zagotavljajo na skrajnem vzhodnem in zahodnem delu naselja, kjer so tudi dolgoročne prostorske rezerve. Na obvodnem območju Bistrice so urejene zelene površine, ki se dolgoročno razvijajo na severnem delu območja. Na severozahodnem delu območja UN Sodražica se v nadaljevanju obstoječih proizvodnih površin načrtuje dolgoročni razvoj proizvodnih dejavnosti (OPN Sodražica, 2011).

2.2.2 Predstavitev prostorskih aktov Občine Loški Potok v letih 2004 in 2010

Na podlagi Zakona o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju (UL RS št. 48/90), določil ZUreP (1984), ZUN (1984) in 20. člena Statuta Občine Loški Potok je Občinski svet občine Loški Potok dne 9. 7. 2004 sprejel *Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin Dolgoročnega* (v nadaljevanju PS DPO Loški Potok, 2004) *in družbenega plana* (v nadaljevanju PS SDPO Loški Potok, 2004) Občine Loški Potok.

Spremembe PS DPO in PS SDPO Loški Potok (2004) so obsegale spremembe na področju urejanja prostora in varstva okolja, kmetijstva, gozdarstva, vodnega gospodarstva, rudarstva, ohranjanja narave in kulturne dediščine, rekreacije v naravnem okolju, sanacije naravnih virov, poselitve, prometa, zvez, energetike in programa dodatnih raziskav, analiz in študij.

Na področju poselitve je bilo določeno, da je celotno območje Občine Loški Potok razdeljeno na dve ureditveni enoti (LP1 KS Loški Potok in LP2 KS Draga), kateri sta razdeljeni na več ureditvenih območij, za katere je definirana podrobna namenska raba prostora. V okviru poselitve so bili definirani cilji le te, izgradnja, širitev in prenova naselij z UZ ter urejanje območij s krajinsko zasnovo, območja prenove, izgradnja in širitev ostalih naselij, izvajanje razvojnih nalog, usmeritve, kriteriji, pogoji in naloge za gradnjo na stavbnih zemljiščih, ter usmeritve za organizacijo dejavnosti (PS DPO Loški Potok in PS SDPO Loški Potok, 2004).

Na podlagi ZPNačrt (2007) in 18. člena Statuta Občine Loški Potok pa je Občinski svet Občine Loški Potok dne 30. 9. 2010 sprejel *Odlok o občinskem prostorskem načrtu Občine Loški Potok (OPN LP 07)* (v nadaljevanju OPN Loški Potok, 2010).

V OPN Loški Potok (2010) je določena namenska raba vseh zemljišč in objektov v občini. Celotno območje občine je razdeljeno na enote urejanja prostora, za katere so določena merila in pogoji za gradnjo objektov in druge posege v prostor z opredelitvijo namenske rabe. Za osrednje poselitveno

območje v občini je izdelan UN (v nadaljevanju UN Loški Potok). Z UN Loški Potok je zasnovan dolgoročni prostorski razvoj posameznih naselij, v njem pa so podana izhodišča za pripravo razvojnih ukrepov v prostoru. V okviru UN Loški Potok je določen koncept prostorskega razvoja, prometnega omrežja, urbanističnega in arhitekturnega oblikovanja, prostorskih ureditev, ki se nanašajo na varstvo okolja, lokalni energetski koncept, koncept opremljanja z GJI ter koncept podrobnejše namenske rabe. Znotraj koncepta podrobnejše namenske rabe je določeno, da je na območju UN Loški Potok pretežni del stavbnih zemljišč namenjenih bivanju. Središčni del Hriba-Loškega Potoka ob regionalni cesti in južno od nje se razvija kot osrednje območje centralnih dejavnosti. Proizvodni kompleks med Srednjo vasjo in Travnikom se ohranja kot površine za industrijo, vendar z možnostjo postopne preobrazbe za potrebe razvoja terciarnih in kvartarnih programov. Zelene površine za šport in rekreacijo se razvijajo na robu obstoječe poselitve jugozahodno od površin za industrijo pri Travniku ter južno od cerkvenega griča na Hribu-Loški Potok (OPN Loški Potok, 2010).

3 METODOLOŠKI PRISTOP

3.1 Primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na normativne predpise urejanja prostora v različnih obdobjih

V preteklosti ni bilo enotnega pravilnika za določevanje kategorij namenske rabe prostora, zato so analogni prostorski plani občin vsebovali različne kategorije namenske rabe prostora. Šele ob uveljavitvi Pravilnika (2003) je prišlo do poenotenja kategorij namenske rabe prostora, ter digitalizacije veljavnih prostorskih planov občin. Zasnovane so bile kategorije osnovne in podrobne namenske rabe prostora, ter tehnična pravila za njihovo prikazovanje. ZPNačrt (2007) pa je uvedel nov Pravilnik OPN (2007), kateri je uvedel novo razdelitev kategorij podrobne namenske rabe prostora, njihove barve in grafične oznake.

Iz tega sledi, da sta bila kasneje digitalizirana PS SDPO Sodražica (2004) in PS SDPO Loški Potok (2004) izdelana v skladu s Pravilnikom (2003), OPN Sodražica (2011) in OPN Loški Potok (2010) pa v skladu s Pravilnikom OPN (2007).

V diplomski nalogi smo izvedli analizo spreminjanja osnovne in podrobne namenske rabe prostora s primerjavo občinskih prostorskih aktov na primeru obeh občin. Za ta namen je bilo potrebno vzpostaviti povezavo med kategorijami osnovne in podrobne namenske rabe prostora glede na Pravilnik (2003) in Pravilnik OPN (2007), ki sta jo vzpostavili študentki Tina Fink in Nina Kerpan v okviru izdelave svojih diplomskih nalog. Povezavo sta vzpostavili tako, da sta posamezni kategoriji podrobne namenske rabe prostora v Pravilniku (2003) določili ustrezno kategorijo podrobne namenske rabe prostora v Pravilniku OPN (2007) (Priloga A). Le te sta nato uvrstili, združili še v kategorije osnovne namenske rabe prostora. Na osnovi tako urejenih kategorij namenske rabe prostora smo lahko v nadaljevanju izdelali tudi primerjale preglednice kategorij namenske rabe prostora izbranih občin Sodražica in Loški Potok (Poglavje 3.3).

3.2 Pridobitev podatkov

Podatke potrebne za raziskavo diplomske naloge smo pridobili na Geodetski upravi Republike Slovenije (v nadaljevanju GURS), na ministrstvu za infrastrukturo in prostor (MIP) ter na sedežih Občin Sodražica in Loški Potok. MIP nam je posredoval podatke za OPN Sodražica (2011), OPN Loški Potok (2010), PS SDPO Sodražica (2004) in PS SDPO Loški Potok (2004), na sedežu Občine Sodražica smo pridobili UZ Sodražica, GURS pa nam je posredovala podatke zemljiškokatastrskega prikaza, DOF in podatke Registra prostorskih enot (v nadaljevanju RPE). Večjih težav s pridobivanjem podatkov ni bilo. Vse podatke smo pridobili v digitalni obliki.

3.3 Prikaz in primerjava kategorij namenske rabe prostora

Pridobitvi podatkov prostorskih planov je sledila obdelava le teh. Za obravnavane prostorske plane smo za vsako občino posebej izdelali karto osnovne in karto podrobne namenske rabe prostora v enotni grafični obliki. Prikaz kategorij namenske rabe prostora na izdelanih kartah je bil zasnovan na osnovi že omenjene primerjalne preglednice.

3.3.1 Prikaz in primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na obravnavane prostorske akte Občine Sodražica v letih 2004 in 2011

S pomočjo preglednice, podane v Prilogi A in podatkov prostorskih planov, PS SDPO Sodražica (2004) in OPN Sodražica (2011), smo določili kategorije osnovne in podrobne namenske rabe prostora glede na Pravilnik OPN (2007), ki sta jih vsebovala obravnavana prostorska akta Občine Sodražica.

Preglednica 3.1 prikazuje uskladitev ter pripravo kategorij osnovne in podrobne namenske rabe prostora v Občini Sodražica za potrebe nadaljnjih analiz površin in sprememb površin namenske rabe prostora v občini med leti 2004 in 2011.

Preglednica 3.1: Primerjava in uskladitev kategorij osnovne in podrobne namenska raba prostora v Občini Sodražica glede na PS SDPO Sodražica (2004) in OPN Sodražica (2011) (Lastna izdelava).

OPN Sodražica (2011)	PS DPO in PS SDPO Sodražica (2004)
OBMOČJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ	OBMOČJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ
Območja stanovanj S	Območja stanovanj S
Stanovanjske površine SS	
Površine podeželskega naselja SK	
Površine počitniških hiš SP	
Območja centralnih dejavnosti C	Mešana območja M
Osrednja območja centralnih dejavnosti CD	Območja storitvenih, proizvodnih in trgovskih dejavnosti MP
Druga območja centralnih dejavnosti CU	
Območja proizvodnih dejavnosti I	Območja proizvodnih dejavnosti P
Površine za industrijo IP	Industrijska območja PI
Gospodarske cone IG	Druga proizvodna območja PD
Površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo IK	

Preglednica 3.1 se nadaljuje na naslednji strani.....

.....nadaljevanje preglednice 3.1.

OPN Sodražica (2011)		PS DPO in PS SDPO Sodražica (2004)	
Posebna območja	B		
Površine za turizem	BT		
Športni centri	BC		
Območja zelenih površin	Z	Območja športno rekreacijskih in zelenih površin	Z
Površine za oddih, rekreacijo in šport	ZS	Območja za športi in rekreacijo	ZS
Parki	ZP		
Druge urejene zelene površine	ZD	Druge zelene površine	ZD
Pokopališča	ZK	Pokopališča	ZK
Območja prometnih površin	P	Območja prometnih površin	P
Površine cest	PC	Površine cest	PC
Ostale prometne površine	PO	Ostale prometne površine	PO
Območja energetske infrastrukture	E		
Območja okoljske infrastrukture	O		
Površine razpršene poselitve	A		
OBMOČJA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ		OBMOČJA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ	
Najboljša kmetijska zemljišča	K1	Območja kmetijskih zemljišč	
Druga kmetijska zemljišča	K2		
OBMOČJA GOZDNIH ZEMLJIŠČ		OBMOČJA GOZDNIH ZEMLJIŠČ	
Gozdna zemljišča	G	Območja gozdov	G
OBMOČJA VODA		OBMOČJA VODA	
Površinske vode	V	Površinske vode	V
Celinske vode	VC	Celinske vode	VC
OBMOČJA DRUGIH ZEMLJIŠČ			
Območja mineralnih surovin	L		
Površine nadzemnega pridobivanja prostora	LN		

Iz preglednice 3.1 lahko ugotovimo, da OPN Sodražica (2011) vsebuje vseh pet kategorij osnovne namenske rabe prostora (območja stavbnih zemljišč, območja kmetijskih zemljišč, območja gozdnih zemljišč, območja voda in območja drugih zemljišč), medtem ko je PS SDPO Sodražica (2004)

vseboval območja voda in območij drugih zemljišč, a jih ni posebej obravnaval. Iz tega razloga so območja voda in območja drugih zemljišč v PS SDPO Sodražica (2004) obravnavana in prikazana v okviru ostalih kategorij namenske rabe prostora. Enako velja pri obravnavi podrobne namenske rabe prostora. Namreč območja voda in v okviru stavbnih zemljišč območij prometnih površin po Pravilniku (2003) ni bilo potrebno posebej ločevati od ostalih zemljišč. Območja voda s v preteklosti pogosto obravnavali kar kot del kmetijskih zemljišč, območja prometnih površin pa kot del stavbnih zemljišč. PS SDPO Sodražica (2004) je površinske vode in območja prometnih površin vseboval, vendar pa območij prometnih površin izven naselij ni obravnaval kot del stavbnih zemljišč, medtem ko so bile površinske vode zajete kar v okviru območij stavbnih, kmetijskih in gozdnih zemljišč. Zaradi pomanjkljivih podatkov PS SDPO Sodražica (2004) smo zato za potrebe izvedbe analize spreminjanja namenske rabe prostora prevzeli obstoječa območja prometnih površin in površinskih voda iz OPN Sodražica (2011). Opazimo lahko tudi, da v PS SDPO Sodražica (2004) v primerjavi z OPN Sodražica (2011) ni vsebovanih drugih območij centralnih dejavnosti, površin za turizem, športnih centrov, parkov, območij energetske in okoljske infrastrukture ter površin razpršene poselitve. Težava je nastala v kartografskih podatkih odloka o PS SDPO Sodražica (2004), kateri se niso popolnoma ujemali s tekstualnim delom odloka. V kartografskem delu odloka površine razpršene poselitve niso bile posebej ločene od območij stanovanj, kot je bilo to opredeljeno v tekstualnem delu odloka. Podobna situacija je tudi v primeru območij zelenih površin. Tako smo analizo spreminjanja namenske rabe prostora izvedli na podlagi podatkov v kartografskem delu odloka o PS SDPO Sodražica (2004).

3.3.2 Prikaz in primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na obravnavane prostorske akte Občine Loški Potok v letih 2004 in 2010

S pomočjo preglednice, podane v Prilogi A in podatkov prostorskih planov PS SDPO Loški Potok (2004) in OPN Loški Potok (2010) smo določili kategorije osnovne in podrobne namenske rabe prostora glede na Pravilnik (2007), ki sta jih vsebovala obravnavana prostorska akta Občine Loški Potok.

Preglednica 3.2 prikazuje uskladitev ter pripravo kategorij osnovne in podrobne namenske rabe prostora v Občini Loški Potok za izdelavo analiz površin in sprememb namenske rabe prostora v občini med leti 2004 in 2010.

Preglednica 3.2: Primerjava in uskladitev kategorij osnovne in podrobne namenska raba prostora v Občini Loški Potok glede na PS SDPO Loški Potok (2004) in OPN Loški Potok (2010) (Lastna izdelava).

OPN Loški Potok (2010)	PS SDPO Loški Potok (2004)
OBMOČJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ	OBMOČJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ
Območja stanovanj S	Območja stanovanj S
Stanovanjske površine SS	Območja eno in dvostanovanjskih stavb SE
Površine podeželskega naselja SK	Stanovanjska območja s kmetijskimi gospodarstvi SK
Površine počitniških hiš SP	Območja počitniških hiš SP
Območja centralnih dejavnosti C	Območja javne infrastrukture D
Osrednja območja centralnih dejavnosti CD	Območja javne uprave DU
	Mešana območja M
	Območja urbanih središč MS
Druga območja centralnih dejavnosti CU	
Območja proizvodnih dejavnosti I	Območja proizvodnih dejavnosti P
Površine za industrijo IP	
Gospodarske cone IG	Druga proizvodna območja PD
Površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo IK	
Posebna območja B	
Površine za turizem BT	
Območja zelenih površin Z	Območja športno rekreacijskih in zelenih površin Z
Površine za oddih, rekreacijo in šport ZS	Območja za športi in rekreacijo ZS
Parki ZP	
Pokopališča ZK	
Območja prometnih površin P	Območja prometnih površin P
Površine cest PC	Površine cest PC
Območja okoljske infrastrukture O	
Površine razpršene poselitve A	Površine razpršene poselitve R
OBMOČJA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ	OBMOČJA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

Preglednica 3.2 se nadaljuje na naslednji strani.....

.....nadaljevanje preglednice 3.2.

OPN Loški Potok (2010)	PS SDPO Loški Potok (2004)
Najboljša kmetijska zemljišča K1	Območja kmetijskih zemljišč (1)
Druga kmetijska zemljišča K2	Območja kmetijskih zemljišč (2)
OBMOČJA GOZDNIH ZEMLJIŠČ	OBMOČJA GOZDNIH ZEMLJIŠČ
Gozdna zemljišča G	Območja gozdov G
OBMOČJA VODA	OBMOČJA VODA
Površinske vode V	Površinske vode V
Celinske vode VC	Celinske vode VC
OBMOČJA DRUGIH ZEMLJIŠČ	
Območja za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami N	

Iz preglednice 3.2 je razvidno, da tudi OPN Loški Potok (2010) vsebuje vseh pet kategorij osnovne namenske rabe prostora (območja stavbnih zemljišč, območja kmetijskih zemljišč, območja gozdnih zemljišč, območja voda in območja drugih zemljišč), medtem ko PS SDPO Loški Potok (2004) prav tako kot PS SDPO Sodražica (2004) ni obravnaval območij voda in območij drugih zemljišč. Iz istih razlogov kot pri Občini Sodražica smo tudi v primeru Občine Loški Potok za potrebe izvedbe analize območja prometnih površin in površinske vode prenesli iz OPN Loški Potok (2010) v PS SDPO Loški Potok (2004). Zanimivo pa je tudi to, da so območja kmetijskih zemljišč v PS SDPO Loški Potok (2004) že razdeljena na kategorije, na najboljša in druga kmetijska zemljišča, kar PS SDPO Sodražica (2004) ni imel. Poleg tega lahko opazimo tudi, da v PS SDPO Loški Potok (2004) ni vsebovanih drugih območij centralnih dejavnosti, površin za turizem, parkov, pokopališč in območij okoljske infrastrukture. Vendar pa PS SDPO Loški Potok (2004) vsebuje v okviru območij stanovanj območja počitniških hiš, katera v OPN Loški Potok (2010) niso vsebovana.

3.4 Topološka ureditev podatkov za potrebe analize namenske rabe prostora

3.4.1 Topološka ureditev podatkov obravnavanih prostorskih aktov

Pred samo izvedbo analize spreminjanja namenske rabe prostora je bilo potrebno pridobljene podatke najprej topološko preveriti. Topološko kontrolo smo izvedli v programskem paketu ArcGis 9.3, kjer smo v programu ArcCatalog najprej ustvarili novo bazo podatkov (»Personal Geodatabase«), v kateri smo dodali novo zbirko podatkov (»Feature Dataset«). Za potrebe analiz smo uvozili podatke za vsak obravnavani prostorski plan posebej. Uvoženim podatkom smo nato ustvarili topologijo, pri čemer

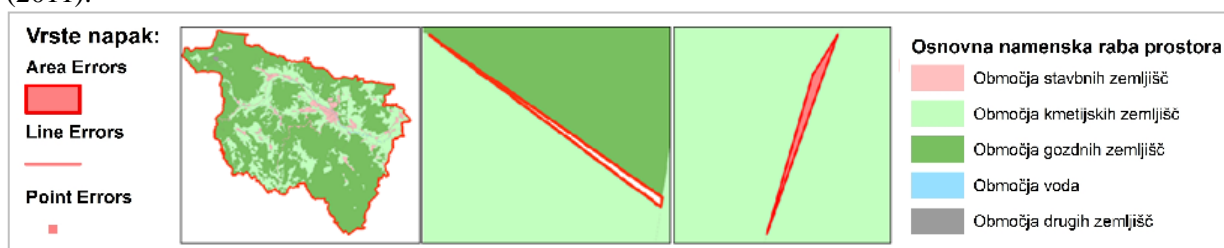
smo preko prednastavljenih pravil določili katere prostorske odnose naj program preveri oziroma katere napake naj se pri preverjanju topologije upoštevajo.

Dodali smo dve pravili, in sicer:

- podatki prostorskega plana ne smejo vsebovati območij nedoločene namenske rabe (»Must not have gaps«),
- podatki v prostorskem planu se ne smejo med seboj prekrivati (»Must not overlay«).

Tako ustvarjeno topologijo smo nato uvozili v program ArcMap in preverili topološke napake na posameznem obravnavanem prostorskem planu. Program na podlagi izbranih pravil zazna napake predoločene namenske rabe, ki se pojavijo ob prekrivanju poligonov ter napake nedoločene namenske rabe prostora v primeru območij brez določene rabe. Zaradi načina preverjanja prostorskih odnosov program kot napako zazna tudi zunanje meje poligonov na mejah občin, kar pa ni topološka napaka. Postopanje v tem primeru je razloženo v nadaljevanju. Pri nadaljnem reševanju ter odpravljanju napak je pomembno da vemo tudi da so napake predoločene namenske rabe poligonske napake (»Area Errors«), napake nedoločene namenske rabe so linijske napake (»Line Errors«), točkovnih napak (»Point Errors«) pa v naših primerih nismo imeli. Topološke napake smo s pomočjo orodja »Error Inspector« poiskali in nato odpravili, saj le prostorsko pravilni podatki omogočajo korektno izvedeno in pravilno nadaljnjo analizo.

Prostorski plan OPN Sodražica (2011) je vseboval največ topoloških napak, skupaj tri napake. Slika 3.1 prikazuje vse tri vrste napak, ki so se pojavile pri preverjanju topologije podatkov OPN Sodražica (2011).

Slika 3.1: Topološke napake v prostorskem planu OPN Sodražica (2011)

(Vir kartografskih podlag: GURS; Lastna izdelava).

Slika 3.1 levo prikazuje zunanjo mejo poligona na meji Občine Sodražica, katero je zaradi že prej omenjenega načina preverjanja prostorskih odnosov program obravnaval kot napako, vendar ker to ni topološka napaka, smo jo obravnavali kot izjemo. Slika 3.1 (na sredini) prikazuje napako nedoločene namenske rabe prostora v podatkih OPN Sodražica (2011), na desni strani pa je prikazana napaka predoločene namenske rabe prostora. Le te je bilo potrebno popraviti oziroma odpraviti. In sicer v tem primeru pravilnik določa, da je potrebno v primeru napak digitalnih podatkov prostorskih planov upoštevati analogni prostorski plan. Ker pa so te napake tako majhne, da se v analognih planih sploh

ne vidijo, smo napake nedoločene in predoločene namenske rabe prostora popravljali tako, da smo popravljali meje parcel v zemljiškokatastrkem prikazu. Napako nedoločene namenske rabe prostora smo dodelili območju gozdnih zemljišč ter napako predoločene namenske rabe prostora s pomočjo orodja za združevanj podatkov (»Merge«) območju kmetijskih zemljišč.

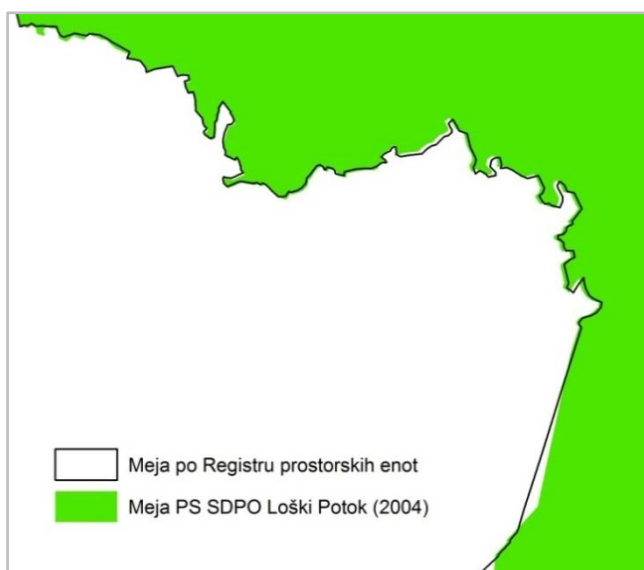
Vsi ostali prostorski akti, to je PS SDPO Sodražica (2004), PS SDPO Loški Potok (2004) in OPN Loški Potok (2010) so vsebovali le prepoznano napako meje celotnega prostorskega plana oziroma občine, katero smo prav tako kot pri OPN Sodražica (2011) obravnavali kot izjemo, saj le ta ni dejanska napaka.

Topološke napake podatkov smo preverili tudi pri UZ Sodražica, katera je vsebovala podobne napake kot OPN Sodražica (2011). Tudi te smo odpravili.

3.4.2 Ureditev in uskladitev meje občine med obravnavanima prostorskima aktoma

Poleg topološko urejenih podatkov smo za potrebe računanja površin posameznih kategorij namenske rabe prostora potrebovali tudi enotno območje primerjave. Ugotovili smo, da meja Občine Sodražica, kot je določena v RPE, odstopa od meje PS SDPO Sodražica (2004), medtem ko se meja OPN Sodražica (2011) sovпада z mejo po RPE. Enaka situacija velja pri Občini Loški Potok.

Slika 3.2 prikazuje izsek odstopanja meje Občine Loški Potok, določene z RPE, od meje PS SDPO Loški Potok (2004).

Slika 3.2: Odstopanje meje Občine Loški Potok, določene v RPE, od meje PS SDPO Loški Potok (2004) (Vir kartografskih podlag: GURS, MIP; Lastna izdelava).

Iz tega razloga smo se za potrebe naloge odločili, da izvedemo presek območij obeh prostorskih planov posameznih obravnavanih občin, in tako določeno novo območje upoštevamo pri izvedbi analize.

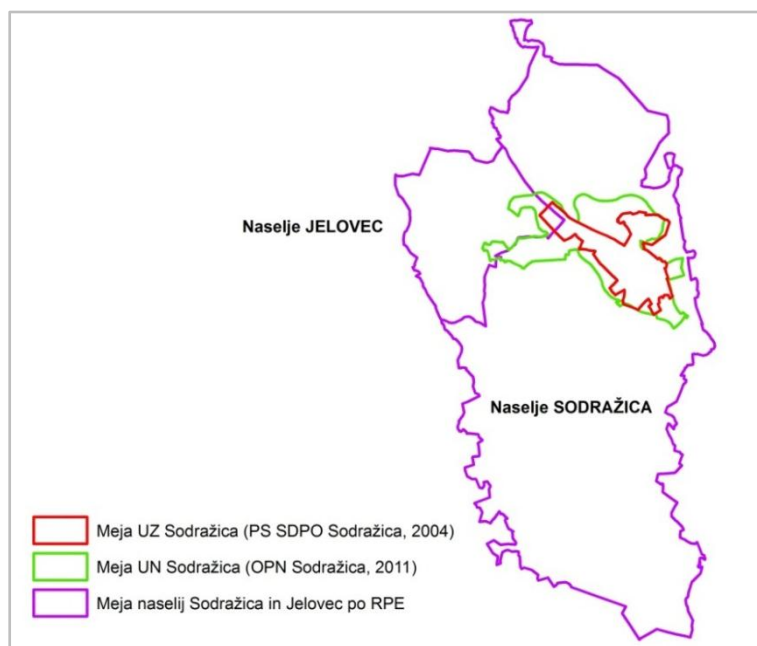
Presek smo tvorili tako, da smo v programu ArcGis s pomočjo orodja »Intersect« ustvarili presek obeh prostorskih planov posamezne občine, ter nato z orodjem »Clip« z ustvarjenim presekom obrezali oba prostorska plana posamezne občine.

Z izvedbo preseka prostorskih planov PS SDPO Sodražica (2004) in OPN Sodražica (2011) se je površina le teh zmanjšala, in sicer se je površina PS SDPO Sodražica (2004) zmanjšala za 0,20 %, površina OPN Sodražica (2011) pa za 0,45 %.

Prav tako so se površine zmanjšale z izvedbo preseka PS SDPO Loški Potok (2004) in OPN Loški Potok (2010), in sicer se je površina PS SDPO Loški Potok (2004) zmanjšala za 0,33 %, površina OPN Loški Potok (2010) pa za 0,35 %.

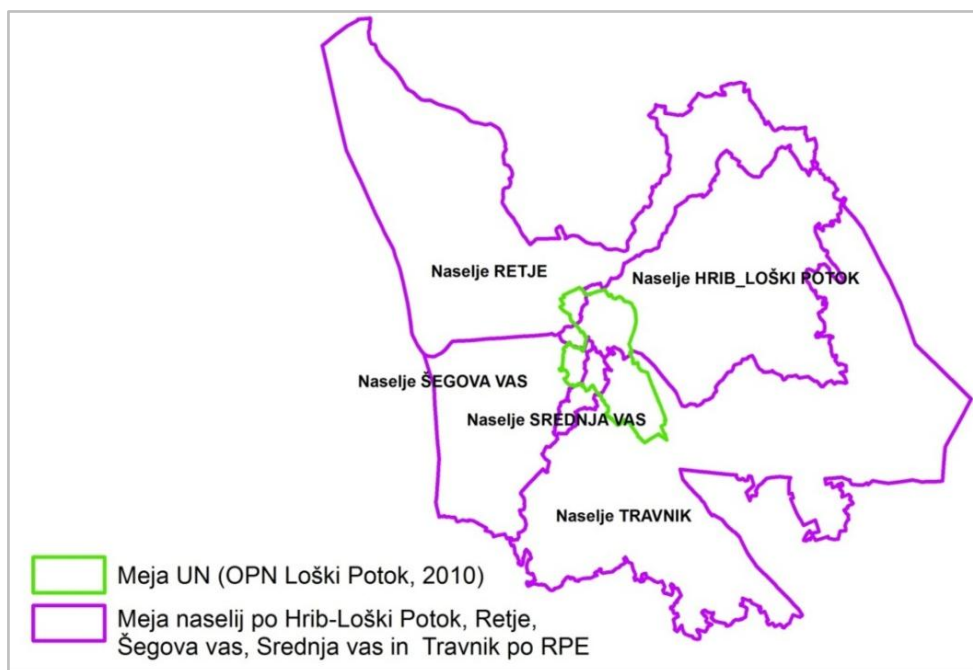
Tudi pri obravnavi podrobne namenske rabe prostora je bilo potrebno zagotoviti enotno območje obravnave. V primeru Občine Sodražica meji UZ Sodražica in UN Sodražica nista sovpadali, prav tako pa se UZ Sodražica ni razprostirala v okviru meje naselja Sodražica, kot je določena v RPE, ampak je pokrivala tudi del sosednjega naselja Jelovec. Zato smo se odločili, da primerjavo podrobne namenske rabe opravimo na območju dveh naselij, in sicer Sodražica in Jelovec. Pri Občini Loški Potok smo za enotno območje primerjave vzeli območja kar petih naselij. To so naselja Hrib-Loški Potok, Travnik, Šegova vas, Srednja vas in Retje. Namreč Občina Loški Potok za nobeno naselje ni izdelala UZ, UN Loški Potok pa je potekal čez zgoraj navedenih pet naselij.

Slika 3.3 prikazuje razhajanje meje UZ Sodražica (rdeča barva) in UN Sodražica (zelena barva), poleg tega pa je na sliki prikazano celotno območje obeh naselij (vijolična barva), katero nam bo v nadaljnje služilo kot območje primerjave.

Slika 3.3: Razhajanje meje UZ Sodražica in UN Sodražica, ter meja naselij Sodražica in Jelovec (Vir kartografskih podlag: GURS, MIP; Lastna izdelava).

Slika 3.4 pa prikazuje mejo UN Loški Potok (zelena barva), ki poteka čez del prej omenjenih petih naselij in mejo le teh po RPE (vijolična barva).

Slika 3.4: Meja UN Loški Potok in meja naselij Retje, Hrib-Loški Potok, Srednja vas, Šegova vas in Travnik (Vir kartografskih podlag: GURS, MIP; Lastna izdelava).

Postopek je bil naslednji. Obravnavane prostorske akte posamezne občine smo obrezali na mejo naselij, določeno v RPE. In sicer v primeru Občine Sodražica smo prostorska akta obrezali na mejo naselij Sodražica in Jelovec, v primeru Občine Loški Potok pa na naselja Hrib-Loški Potok, Travnik, Šegova vas, Srednja vas in Retje. Vendar je bilo treba UZ Sodražica s pomočjo orodja »Update« umestiti v prostorski akt PS SDPO Sodražica (2004), medtem ko je bil UN Sodražica že vsebovan v prostorskem aktu OPN Sodražica (2011).

Ker prostorski plan PS SDPO Sodražica (2004) ni vseboval kategorije površinskih voda in območij prometnih površin, smo le te za potrebe računanja in primerjave površin prenesli iz OPN Sodražica (2011). Enako smo storili tudi v primeru Občine Loški Potok. Tudi tu smo za umestitev površinskih voda in območij prometnih površin v PS SDPO Loški Potok (2004) uporabili orodje »Update«.

Za obravnavane prostorske akte obeh občin smo izdelali karte osnovne namenske rabe prostora v merilu 1 : 25.000, in podrobne namenske rabe prostora v merilu 1 : 5.000. Na kartah osnovne namenske rabe prostora je prikazano celotno območje obeh občin, medtem ko smo na kartah podrobne namenske rabe prostora prikazali le poselitveni del izbranih naselij, čeprav smo primerjavo površin opravili na celotnem območju izbranih naselij iz RPE (GURS, 2012).

Karte so v prilogah:

- Priloga B:** Karta osnovne namenske rabe prostora v Občini Sodražica po odloku o spremembah in dopolnitvah PS SDPO Sodražica (2004),
- Priloga C:** Karta osnovne namenske rabe prostora v Občini Sodražica po odloku o OPN Sodražica (2011),
- Priloga D:** Karta podrobne namenske rabe prostora za naselji Sodražica in Jelovec po odloku o PS SDPO Sodražica (2004),
- Priloga E:** Karta podrobne namenske rabe prostora za naselji Sodražica in Jelovec po odloku o OPN Sodražica (2011),
- Priloga F:** Karta osnovne namenske rabe prostora v Občini Loški Potok po odloku o spremembah in dopolnitvah PS SDPO Loški Potok (2004),
- Priloga G:** Karta osnovne namenske rabe prostora v Občini Loški Potok po odloku o OPN Loški Potok (2010),
- Priloga H:** Karta podrobne namenske rabe prostora za naselja Hrib-Loški Potok, Retje, Travnik, Šegova vas in Srednja vas po odloku o PS SPO Loški Potok (2004),
- Priloga I:** Karta podrobne namenske rabe prostora za naselja Hrib-Loški Potok, Retje, Travnik, Šegova vas in Srednja vas po odloku o OPN Loški Potok (2010).

4 ANALIZA IN PRIMERJAVA NAMENSKE RABE PROSTORA

4.1 Predstavitev obravnavanih občin

4.1.1 Občina Sodražica

Slika 4.1: Grb Občine Sodražica
(Občina Sodražica).

Občina Sodražica je bila ustanovljena leta 1998 z izločitvijo iz Občine Ribnica. Leži v Jugovzhodni statistični regiji Slovenije, ter meji na občine Loški Potok, Bloke, Velike Lašče in Ribnica. Razprostira se na 49,5 km² (Upravno - teritorialna razdelitev, 2012) površine, na kateri v 23 naseljih živi okoli 2167 prebivalcev (Prebivalstvo - občine, 2012). Sodražica je občinsko središče in največje naselje po številu prebivalstva, večja naselja so še Žimarice, Zamostec, Zapotok.

Naselja so večinoma v nižinskem delu ob glavnem vodotoku Bistrica in njenih pritokih, deset vasi in zaselkov pa leži v pasu od 800 do 900 m nadmorske višine. Gostota poselitve znaša 43,8 prebivalcev na km² (Gostota naseljenosti, 2012). Od 23 naselij je 15 naselij demografsko ogroženih. Število prebivalstva se namreč že od obdobja pred 1. svetovno vojno počasi zmanjšuje, čemur botrujeta manjše število rojstev in odseljevanje prebivalstva. Večina prebivalstva se preživlja z delom v industrijskih podjetjih

Slika 4.2: Položaj Občine Sodražica v Sloveniji,
(Občina Sodražica).

in z obrtjo, kmetijstvo pa zaradi neugodnega podnebja in razdrobljenosti parcel ne predstavlja zadostnega zaslužka, tako, da se večina kmetov ukvarja z dopolnilno dejavnostjo - izdelovanjem suhe robe, katera predstavlja eno od znamenitosti občine Sodražica. Suha roba je najstarejša in številčno najmočnejša domača lesna obrt na območju Sodraške doline, ki se je ohranila od preloma prejšnjega stoletja pa vse do današnjih dni. Občina Sodražica leži izven glavnega

slovenskega cestnega in železniškega koridorja, zato ima dokaj odročno lego. Je pa od večjih središč oddaljena manj kot 50 km - Ljubljana 45 km, Kočevje 28 km, Cerknica 30 km. (OPN Sodražica, 2011 in Medmrežje, a)

4.1.2 Občina Loški Potok

Slika 4.3: Grb Občine Loški Potok, (Občina Loški Potok).

Občina Loški Potok je bila ustanovljena leta 1995 z izločitvijo iz Občine Ribnica. Območje Občine Loški Potok se nahaja v Jugovzhodni statistični regiji Slovenije, v osrednjem delu Dinarskega krasa. Meri 134,5 km² (Upravno - teritorialna razdelitev, 2012) in ima 1968 prebivalcev (Prebivalstvo - občine, 2012). Občina Loški Potok meji na občine Loška dolina, Bloke, Sodražica, Ribnica in Kočevje. Del meje občine je državna meja z Republiko Hrvaško. Gostota naseljenosti je izjemno nizka in je 14,6 prebivalca na km² (Gostota naseljenosti, 2012). V občini sta dve krajevni skupnosti in 17 naselij. Prebivalstvo v občini številčno upada in se stara hitreje kot na ravni regije in države. Osrednje poselitveno območje, ki ga tvorijo Hrib-Loški Potok, Srednja vas, Šegova vas in Travniki, se je razvilo

v dolini, ki sta jo izoblikovala Mežnarjev potok in Loški potok. Največje in najbolj opremljeno naselje in hkrati občinsko središče je Hrib-Loški Potok. Druga naselja nimajo razvitih oskrbnih in storitvenih dejavnosti. Na povsem južnem in obmejnem delu občine se nahaja območje redke poselitve, na jugovzhodnem delu občine pa v naseljih prevladuje avtohtoni vzorec razpršene poselitve. Med gospodarskimi panogami sta vodilna lesna in kovinskopredelovalna industrija. Pomembno gospodarsko vlogo ima še vedno domača obrt, suhorobarstvo, glavna dejavnost v kmetijstvu pa je reja govedu in drobnice. Zaradi neugodnih naravnih in ekonomskih pogojev za kmetovanje, se to opušča, posledično se zaraščajo večje površine slabših kmetijskih zemljišč. Gozdnatost območja občine daje

Slika 4.4: Položaj Občine Loški Potok v Sloveniji, (Občina Loški Potok).

možnost za zaposlovanje v gozdarstvu in predelavi lesa. Območje Občine Loški Potok je z neokrnjenim naravnim prostorom turistično povsem neizrabljen razvojni potencial. Kar 85% občine je na območju Nature 2000. (OPN Loški Potok, 2010)

Za občino je zaradi odmaknjenosti od glavnih prometnih državnih in regionalnih osi značilna slaba prometna povezanost in dostopnost. Znamenitosti Občine Loški Potok so poleg neokrnjene narave še kačasta smreka, zlata smreka, rjavi medved in plenkača (tesarska, na dolg lesen roč nasajena sekira) (Medmrežje, b).

4.2 Analiza in primerjava osnovne namenske rabe prostora v Občinah Sodražica in Loški Potok

V preglednicah 4.1 in 4.2 je obseg površin podan v hektarjih (ha) in v deležih (%) glede na celotno površino občine, v preglednicah 4.3 in 4.4 glede na celotno površino izbranih naselij, v preglednicah 4.5,...4.8 pa je obseg površin posameznih kategorij osnovne in podrobne namenske rabe prostora podan v m² na prebivalca (m²/preb). Prikazana je tudi razlika v obsegu površin glede na obravnavana prostorska akta. Z zeleno so označena polja, v katerih je prikazan porast površin v OPN Sodražica (2011)/Loški Potok (2010) glede na obseg površin v PS SDPO Sodražica (2004)/Loški Potok (2004), medtem ko smo z rdečo označili polja, v katerih so prikazani rezultati, ki kažejo zmanjševanje površin posamezne kategorije namenske rabe prostora.

4.2.1 Občina Sodražica

Preglednica 4.1 prikazuje obseg in razliko posameznih kategorij osnovne namenske rabe prostora v Občini Sodražica, glede na PS SDPO Sodražica (2004) in OPN Sodražica (2011).

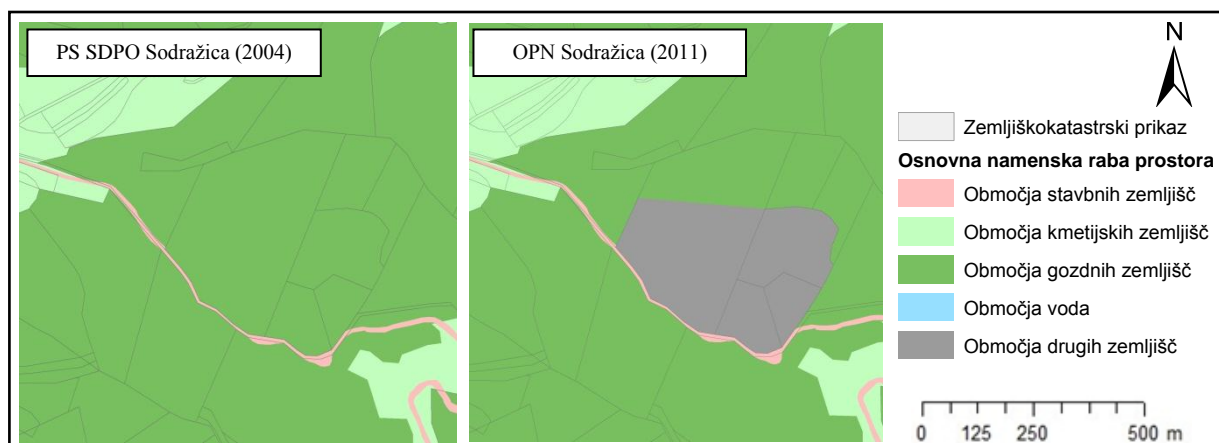
Preglednica 4.1: Obseg in razlika površin posameznih kategorij osnovne namenske rabe prostora v Občini Sodražica, glede na PS SDPO Sodražica (2004) in OPN Sodražica (2011) (Lastni izračuni).

OSNOVNA NAMENSKA RABA PROSTORA	PS SDPO Sodražica (2004)		OPN Sodražica (2011)		RAZLIKA POVRŠIN	
	Površina [ha]	Delež površin [%]	Površina [ha]	Delež površin [%]	Razlika [ha]	Razlika [%]
Območja stavbnih zemljišč	204,22	4,15	223,26	4,53	19,04	0,39
Območja kmetijskih zemljišč	1402,21	28,47	1391,56	28,25	- 10,65	- 0,22
Območja gozdnih zemljišč	3305,83	67,12	3292,54	66,85	- 13,29	- 0,27
Območja voda	13,28	0,27	14,43	0,29	1,15	0,02
Območja drugih zemljišč	0,00	0,00	3,75	0,08	3,75	0,08
SKUPAJ	4925,55	100,00	4925,54	100,00	- 0,01	0,00

Na podlagi podatkov v preglednici 4.1 je opazen porast območij stavbnih zemljišč, območij voda in območij drugih zemljišč. Območja stavbnih zemljišč so svoj obseg površin v OPN Sodražica (2011) glede na PS SDPO Sodražica (2004) povečala za 0,39 %. Širjenje območij stanovanj, centralnih dejavnosti, proizvodnih dejavnosti (tovarna Fibran,...) in zelenih površin (širitev zelenih površin ob vodotoku Bistrica, zimsko športni center v naselju Jelovec in športni park v naselju Zamostec,...) je vplivalo predvsem na upad območij kmetijskih (0,22 % upad) in gozdnih zemljišč (0,27 % upad),

čepprav so se območja centralnih dejavnosti v večini razprostrla predvsem na območja stanovanj. Na območju kmetijskih zemljišč je ponekod prišlo tudi do zaraščanja le teh z gozdom, medtem ko so se kmetijska zemljišča spet drugod razširila na gozdna zemljišča. Občina Sodražica kljub upadu deleža gozdnih zemljišč, še vedno ostaja izrazito gozdnata občina, saj več kot polovico občine prekriva gozd. Vzrok za upad območij gozdnih zemljišč je tudi v tem, da OPN Sodražica (2011) vsebuje tudi območja drugih zemljišč in v okviru le teh površine nadzemnega pridobivanja prostora (kamnolom Mala gora), katere je PS SDPO Sodražica (2004) vseboval, vendar jih ni posebej obravnaval. V OPN Sodražica (2011) je predvideno predvsem širjenje kamnoloma. Območja voda predstavljajo 0,29 % celotnega območja občine in so od leta 2004 do leta 2011 bila deležna 0,02 % porasta obsega površin.

Na območju, kjer se v OPN Sodražica (2011) nahajajo območja drugih zemljišč, se v PS SDPO Sodražica (2004) nahajajo območja gozdnih zemljišč, kar je prikazano na Sliki 4.5.

Slika 4.5: Izsek prostorskih planov PS SDPO Sodražica (2004) in OPN Sodražica (2011), kjer se na izbranem območju v PS SDPO Sodražica (2004) nahajajo območja gozdnih zemljišč, v OPN Sodražica (2011) pa območja drugih zemljišč (Vir kartografskih podlag: GURS, MIP; Lastna izdelava).

4.2.2 Občina Loški Potok

Preglednica 4.2 prikazuje obseg in razliko posameznih kategorij osnovne namenske rabe prostora v Občini Loški Potok glede na PS SDPO Loški Potok (2004) in OPN Loški Potok (2010).

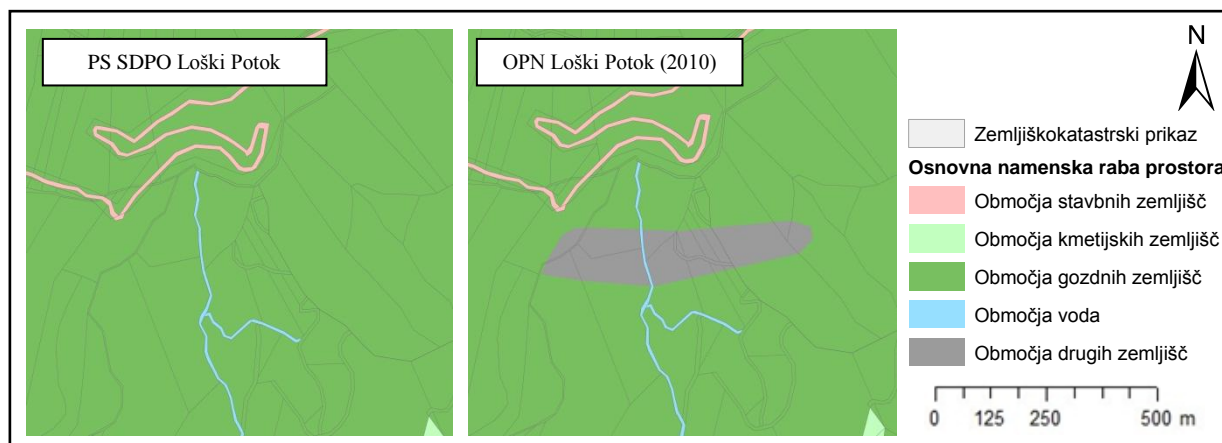
Na podlagi rezultatov analize obsega osnovne namenske rabe prostora lahko ugotovimo, da je Občina Loški Potok izrazito gozdnata občina, saj gozdovi pokrivajo skoraj 75 % celotnega površja občine, točno 74,79 %. Visok je tudi delež območij kmetijskih zemljišč (23,29 %), razmeroma manjši pa je delež območij stavbnih zemljišč (1,85 %), območij voda (0,04 %) in območij drugih zemljišč (0,03 %). Prav območja gozdnih zemljišč, ki zavzemajo večino površja občine, so tista, katera so v OPN Loški Potok (2010) glede na PS SDPO Loški Potok (2004) svoje površine še dodatno povečala, in

sicer beležijo največji porast (0,13 %). Območja gozdnih zemljišč so se povečala na račun upada območij kmetijskih zemljišč (zaraščanje kmetijskih zemljišč z gozdom) in območij stavbnih zemljišč. Območja kmetijskih zemljišč (0,19 % upad) so predstavljala tudi tarčo za širitev območij stavbnih in območja drugih zemljišč, vendar so se oboja povečala le za 0,03 %. In sicer, območja drugih zemljišč in v okviru le teh območja za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (protiplazovne zaščite, prepoved sečnje dreves zaradi erozije,...) so bila v PS SDPO Loški Potok (2004) vsebovana, vendar ne obravnavana, so se v OPN Loški Potok (2010) razširila tudi na območja gozdnih zemljišč. Situacija je prikazana na Sliki 4.6. Območja voda, ki obsegajo 0,04 % celotnega območja občine tako v PS SDPO Loški Potok (2004) kot tudi v OPN Loški Potok (2010) svojih površin niso razširila oziroma povečala, kar je posledica prenosa površinskih voda iz OPN Loški Potok (2010) v PS SDPO Loški Potok (2004).

Preglednica 4.2: Obseg in razlika površin posameznih kategorij osnovne namenske rabe prostora v Občini Loški Potok, glede na PS SDPO Loški Potok (2004) in OPN Loški Potok (2010) (Lastni izračuni).

OSNOVNA NAMENSKA RABA PROSTORA	PS SDPO Loški Potok (2004)		OPN Loški Potok (2010)		RAZLIKA POVRŠIN	
	Površina [ha]	Delež površin [%]	Površina [ha]	Delež površin [%]	Razlika [ha]	Razlika [%]
Območja stavbnih zemljišč	244,52	1,82	248,42	1,85	3,90	0,03
Območja kmetijskih zemljišč	3146,64	23,48	3120,94	23,29	- 25,70	- 0,19
Območja gozdnih zemljišč	10006,16	74,66	10024,03	74,79	17,87	0,13
Območja voda	5,13	0,04	5,13	0,04	0,00	0,00
Območja drugih zemljišč	0,00	0,00	3,93	0,03	3,39	0,03
SKUPAJ	13402,45	100,00	13402,45	100,00	0,00	0,00

Slika 4.6 prikazuje območja drugih zemljišč, ki so vsebovana v prostorskem planu OPN Loški Potok (2010). V prostorskem planu PS SDPO Loški Potok (2004) se na tem območju nahajajo območja gozdnih zemljišč in območja voda.

Slika 4.6: Izsek prostorskih planov PS SDPO Loški Potok (2004) in OPN Loški Potok (2010), kjer se na izbranem območju v PS SDPO Loški Potok (2004) nahajajo območja gozdnih in območja vodnih zemljišč, v OPN Loški Potok (2010) pa območja drugih zemljišč (Vir kartografskih podlag: GURS, MIP; Lastna izdelava).

4.3 Analiza in primerjava podrobne namenske rabe prostora za območja naselij Občine Sodražica in Občine Loški Potok

4.3.1 Občina Sodražica – naselji Sodražica in Jelovec

Preglednica 4.3 prikazuje obseg posameznih kategorij osnovne in podrobne namenske rabe prostora v Občini Sodražica v naseljih Sodražica in Jelovec glede na PS SDPO Sodražica (2004) in OPN Sodražica (2011). Skupna površina obeh naselij obsega 32,79 % (1171,82 ha) celotnega površja občine.

Preglednica 4.3: Obseg in razlika površin posameznih kategorij osnovne in podrobne namenske rabe prostora v naseljih Sodražica in Jelovec, glede na prostorska plana PS SDPO Sodražica (2004) in OPN Sodražica (2011) (Lastni izračuni).

OSNOVNA IN PODROBNA NAMENSKA RABA PROSTORA	PS SDPO Sodražica (2004)		OPN Sodražica (2011)		RAZLIKA POVRŠIN	
	Površina [ha]	Delež površin [%]	Površina [ha]	Delež površin [%]	Razlika [ha]	Razlika [%]
Območja stanovanj	54,83	4,68	40,94	3,49	- 13,88	- 1,18
Območja centralnih dejavnosti	4,24	0,36	17,20	1,47	12,97	1,11
Območja proizvodnih dejavnosti	10,99	0,94	11,71	1,00	0,72	0,06
Posebna območja	0,00	0,00	0,69	0,06	0,69	0,06
Območja zelenih površin	8,71	0,74	7,57	0,65	- 1,14	- 0,10
Območja prometnih površin	16,13	1,38	16,13	1,38	0,00	0,00
Območja okoljske infrastrukture	0,00	0,00	0,14	0,01	0,14	0,01

Preglednica 4.3 se nadaljuje na naslednji strani.....

.....nadaljevanje preglednice 4.3.

OSNOVNA IN PODROBNA NAMENSKA RABA PROSTORA	PS SDPO Sodražica (2004)		OPN Sodražica (2011)		RAZLIKA POVRŠIN	
	Površina [ha]	Delež površin [%]	Površina [ha]	Delež površin [%]	Razlika [ha]	Razlika [%]
Območja energetske infrastrukture	0,00	0,00	0,05	0,00	0,05	0,00
Površine razpršene poselitve	0,00	0,00	1,74	0,15	1,74	0,15
SKUPAJ: Območja stavbnih zemljišč	94,90	8,10	96,18	8,21	1,28	0,11
Najboljša kmetijska zemljišča	317,20	27,07	200,06	17,07	- 0,58	- 0,05
Druga kmetijska zemljišča			116,56	9,95		
SKUPAJ: Območja kmetijskih zemljišč	317,20	27,07	316,61	27,02	- 0,58	- 0,05
Gozdna zemljišča	754,37	64,38	753,67	64,32	- 0,70	- 0,06
SKUPAJ: Območja gozdnih zemljišč	754,37	64,38	753,67	64,32	- 0,70	- 0,06
Površinske vode	5,36	0,46	5,36	0,46	0,00	0,00
SKUPAJ: Območja voda	5,36	0,46	5,36	0,46	0,00	0,00
SKUPAJ	1171,82	100	1171,82	100,00	0,00	0,00

Podatki v preglednici 4.3 nam kažejo na to, da največji delež površin v naseljih Sodražica in Jelovec pri obeh obravnavanih prostorskih aktih predstavljajo območja kmetijskih (27,02 %) in območja gozdnih zemljišč (64,32 %). Območja stavbnih zemljišč obsegajo 8,21 %, območja voda pa le 0,46 % površja obeh naselij. Največji delež površin v okviru stavbnih zemljišč pripada območjem stanovanj (3,49 %), območjem centralnih dejavnosti (1,47 %) in območjem prometnih površin (1,38 %). Na podlagi primerjave obsega površin v OPN Sodražica (2011) glede na PS SDPO Sodražica (2004) je moč ugotoviti, da območja stanovanj beležijo največji upad obsega površin (1,18 % upad), sledijo jim območja zelenih površin (0,10 % upad), območja gozdnih zemljišč (0,06 % upad) in območja kmetijskih zemljišč (0,05 % upad). Območja stanovanj so predstavljala površine za širitev centralnih dejavnosti (1,11 % porast) v osrednjem delu naselja Sodražica in objektov v okviru športno rekreacijskega centra v naselju Jelovec, okoljske infrastrukture (0,01 % porast) ter površin razpršene poselitve (0,15 % porast). Pri tem je vredno poudariti, da prostorski akt PS SDPO Sodražica (2004) ne vsebuje površin razpršene poselitve, temveč jih uvršča k območjem stanovanj. Iz tega sledi, da lahko ob uvrstitvi razpršenih površin k območjem stanovanj pri OPN Sodražica (2011) trdimo, da so se slednja zmanjšala le za 1,03 %. Območja kmetijskih zemljišč, gozdnih zemljišč, zelenih površin in območja stanovanj so predstavljala mesta za širitev proizvodnih dejavnosti (0,06 % porast) in v okviru le teh širitev že prej omenjene tovarne Fibran, posebnih območij (0,06 % porast) in okoljske infrastrukture (0,01 % porast). Pomembno je tudi to, da smo območja kmetijskih zemljišč obravnavali

kot celoto in ne kot območja najboljših in drugih zemljišč, saj akt PS SDPO Sodražica (2004) te razdelitve ne vsebuje. Območja energetske infrastrukture svojih meja v OPN Sodražica (2011) niso bistveno spremenile, zavzela pa so območja stanovanj. Razlika med območji prometnih površin in voda v PS SDPO Sodražica (2004) in v OPN Sodražica (2011) ni nastala, kar je posledica prenosa površinskih voda in območij prometnih površin iz PS SDPO Sodražica (2004) v OPN SDPO Sodražica (2011).

4.3.2 Občina Loški Potok – naselja Hrib-Loški Potok, Retje, Travnik, Srednja vas in Šegova vas

Preglednica 4.4 prikazuje obseg posameznih kategorij osnovne in podrobne namenske rabe prostora v Občini Loški Potok v naseljih Hrib-Loški Potok, Retje, Travnik, Srednja vas in Šegova vas glede na PS SDPO Loški Potok (2004) in OPN Loški Potok (2010). Skupna površina vseh petih naselij obsega 34,50 % (4623,49 ha) celotnega površja občine.

Preglednica 4.4: Obseg in razlika površin posameznih kategorij osnovne in podrobne namenske rabe prostora v naseljih Hrib-Loški Potok, Retje, Travnik, Srednja vas in Šegova vas, glede na prostorska plana PS SDPO Loški Potok (2004) in OPN Loški Potok (2010) (Lastni izračuni).

OSNOVNA IN PODROBNA NAMENSKA RABA PROSTORA	PS SPO Loški Potok (2004)		OPN Loški Potok (2010)		RAZLIKA POVRŠIN	
	Površina [ha]	Površina [%]	Površina [ha]	Površina [%]	Razlika [ha]	Razlika [%]
Območja stanovanj	89,47	1,94	67,68	1,46	- 21,79	- 0,47
Območja centralnih dejavnosti	3,41	0,07	4,85	0,10	1,45	0,03
Območja proizvodnih dejavnosti	3,00	0,06	3,00	0,06	0,00	0,00
Območja zelenih površin	2,08	0,04	8,37	0,18	6,29	0,14
Območja prometnih površin	17,80	0,39	17,80	0,39	0,00	0,00
Območja okoljske infrastrukture	0,00	0,00	0,11	0,00	0,11	0,00
Površine razpršene poselitve	1,42	0,03	3,97	0,09	2,55	0,06
SKUPAJ: Območja stavbnih zemljišč	117,17	2,53	105,78	2,29	- 11,39	- 0,25
Najboljša kmetijska zemljišča	313,57	6,78	251,18	5,43	- 62,38	- 1,35
Druga kmetijska zemljišča	1489,07	32,21	1549,99	33,52	60,91	1,32
SKUPAJ: Območja kmetijskih zemljišč	1802,64	38,99	1801,17	38,96	- 1,47	- 0,03
Gozdna zemljišča	2702,35	58,45	2715,21	58,73	12,86	0,28

Preglednica 4.4 se nadaljuje na naslednji strani.....

.....nadaljevanje preglednice 4.4.

OSNOVNA IN PODROBNA NAMENSKA RABA PROSTORA	PS SPO Loški Potok (2004)		OPN Loški Potok (2010)		RAZLIKA POVRŠIN	
	Površina [ha]	Površina [%]	Površina [ha]	Površina [%]	Razlika [ha]	Razlika [%]
SKUPAJ: Območja gozdnih zemljišč	2702,35	58,45	2715,21	58,73	12,86	0,28
Površinske vode	1,32	0,03	1,32	0,03	0,00	0,00
SKUPAJ: Območja voda	1,32	0,03	1,32	0,03	0,00	0,00
SKUPAJ:	4623,49	100,00	4623,49	100,00	0,00	0,00

Na podlagi podatkov v preglednici 4.4 je moč ugotoviti, da tako kot v naseljih Sodražica in Jelovec v primeru obeh obravnavanih prostorskih aktov Občine Loški Potok v naseljih Hrib-Loški Potok, Retje, Srednja vas, Šegova vas in Travnik največji delež naselij pokrivajo območja kmetijskih zemljišč (38,96 %) in območja gozdnih zemljišč (58,73 %). Območja stavbnih zemljišč se razprostirajo na 2,29 % območja celotnega površja naselij, območja voda pa le na slabih 0,03 %. V okviru naselij in stavbnih zemljišč le teh, je prišlo predvsem do prenove naselij. Območja stanovanj v PS SDPO Loški Potok (2004) so v OPN Loški Potok (2010) predstavljala tarčo za širitev površin predvsem območij centralnih dejavnosti znotraj poselitvenih središč naselij, katera so svoje površine povečala za 0,03 %. Poleg območjem centralnih dejavnosti zaslug za upad deleža območij stanovanj (0,47 % upad) pripisujemo tudi širitvi območij zelenih površin (0,14 % porast) in v okviru le teh vzpostavitev drevoredov ob prometnicah, površin za šport in rekreacijo v naselju Travnik, površinam razpršenih poselitev (0,06 % porast) in območjem drugih kmetijskih zemljišč (1,32 % porast). Poleg tega so del območij kmetijskih zemljišč, ki so v PS SDPO Loški Potok (2004) pripadala območjem najboljših kmetijskih zemljišč, v OPN Loški Potok (2010) dodelili območjem drugih kmetijskih zemljišč, ponekod pa je na obeh kategorijah kmetijskih zemljišč prišlo tudi do zaraščanje le teh z gozdom. Oba vzroka posledično vplivata na znaten upad deleža območij najboljših kmetijskih zemljišč, katera so bila deležna 1,35 % zmanjšanja obsega površin. Območja proizvodnih dejavnosti so bila v OPN Loški Potok (2010) deležna predvsem prenove oziroma revitalizacije, spremembe v obsegu površin so bile minimalne. V OPN Loški Potok (2010) pa se na območjih drugih kmetijskih zemljišč pojavijo tudi območja z okoljsko infrastrukturo, ki zavzemajo izjemno majhen delež površja naselij (0,11 ha). Razlika med območji prometnih površin in voda v PS SDPO Loški Potok (2004) in v OPN Loški Potok (2010) ni nastala, kar je kot v primeru Občine Sodražica posledica prenosa le teh.

4.4 Primerjava rezultatov analize površin namenske rabe prostora glede na izbrana kazalnika števila prebivalcev v občinah in izbranih naseljih

Pri izvedbi analize spreminjanja deležev površin posameznih kategorij osnovne in podrobne namenske rabe prostora na prebivalca v občini/naseljih smo v primeru obravnave PS SDPO Sodražica (2004)/Loški Potok (2004) uporabili podatke o prebivalstvu za leto 2002 (Prebivalstvo - občine/naselja, 2002) medtem ko smo pri obravnavi OPN uporabili podatke o prebivalstvu (Prebivalstvo – občine/naselja, 2010/2011) za leto, v katerem je bil le ta sprejet. In sicer smo v primeru OPN Sodražica (2011) uporabili podatke za prebivalstvo v letu 2011, v primeru OPN Loški Potok (2010) pa podatke za leto 2010.

4.4.1 Občina Sodražica

Preglednica 4.5 prikazuje delež in razliko deležev površin posameznih kategorij osnovne namenske rabe prostora na prebivalca v Občini Sodražica glede PS SPO Sodražica (2004) in OPN Sodražica (2011). Delež je prikazan v obsegu površin posameznih kategorij v m² na prebivalca v občini.

Preglednica 4.5: Delež in razlika deležev površin posameznih kategorij osnovne namenske rabe prostora na prebivalca v Občini Sodražica, glede na prostorska plana PS SDPO Sodražica (2004) in OPN Sodražica (2011) (Lastni izračuni).

DELEŽ OSNOVNE NAMENSKE RABE PROSTORA	PS SDPO Sodražica (2004)	OPN Sodražica (2011)	RAZLIKA
	Delež [m ² /preb.]	Delež [m ² /preb.]	Delež [m ² /preb.]
Območja stavbnih zemljišč	1002,05	1036,50	34,45
Območja kmetijskih zemljišč	6880,33	6460,35	- 419,98
Območja gozdnih zemljišč	16220,96	15285,72	- 935,24
Območja voda	65,19	67,00	1,81
Območja drugih zemljišč	0,00	17,40	17,40
SKUPAJ:	24168,52	22866,97	- 1301,56

Podatki v preglednici 4.5 nakazujejo na to, da so območja kmetijski zemljišč in območja gozdnih zemljišč tista, ki beležijo največji obseg površin na prebivalca v občini. Vzrok za to je v povečanju števila prebivalcev v občini od leta 2002 do leta 2011 in upad obsega površin le teh v OPN Sodražica (2011) glede na PS SDPO Sodražica (2004). Namreč Občina Sodražica je leta 2002 štela 2038 (Prebivalstvo - občine, 2002) prebivalcev, leta 2011 pa 2154 (Prebivalstvo - občine, 2011) prebivalcev. Območja kmetijskih zemljišč so bila torej deležna zmanjšanja za 419,98 m²/preb.,

medtem ko so se območja gozdnih zemljišč skrčila za 935,24 m²/preb.. Območja stavbnih zemljišč so svoj obseg površin na prebivalca v občini povečala kar za 34,45 m²/preb., sledijo jim območja drugih zemljišč s porastom za 17,40 m²/preb., ter območja voda, ki beležijo porast za 1,81 m²/preb.. Porast le teh je posledica razmeroma visokega povečanja obsega površin le teh v OPN Sodražica (2011) glede na PS SDPO Sodražica (2004) v primerjavi s porastom števila prebivalcev v občini od leta 2002 do leta 2011.

Preglednica 4.6 prikazuje delež in razliko deležev površin posameznih kategorij podrobne namenske rabe prostora na prebivalca v naseljih Sodražica in Jelovec glede na PS SDPO Sodražica (2004) in OPN Sodražica (2011). Delež je prikazan v obsegu površin posameznih kategorij v m² na prebivalca v naseljih.

Preglednica 4.6: Delež in razlika deležev površin posameznih kategorij podrobne namenske rabe prostora na prebivalca v naseljih Sodražica in Jelovec, glede na prostorska plana PS SDPO Sodražica (2004) in OPN Sodražica (2011) (Lastni izračuni).

PODROBNA NAMENSKA RABA PROSTORA	PS SDPO Sodražica (2004)	OPN Sodražica (2011)	RAZLIKA
	Delež [m ² /preb.]	Delež [m ² /preb.]	Delež [m ² /preb.]
Območja stanovanj	671,88	463,65	- 208,23
Območja centralnih dejavnosti	51,93	194,83	142,90
Območja proizvodnih dejavnosti	134,73	132,61	- 2,12
Posebna območja	0,00	7,82	7,82
Območja zelenih površin	106,77	85,75	- 21,02
Območja prometnih površin	197,72	182,72	- 15,00
Območja okoljske infrastrukture	0,00	1,60	1,60
Območja energetske infrastrukture	0,00	0,61	0,61
Površine razpršene poselitve	0,00	19,69	19,69
SKUPAJ:	1163,03	1089,27	- 73,76

Iz podatkov v preglednici 4.6 je moč sklepati, da se je obseg površin na prebivalca v naseljih Sodražica in Jelovec v primeru območij stanovanj, območij proizvodnih dejavnosti, območij zelenih površin in območij prometnih površin zmanjšal. In sicer prav območja stanovanj, ki beležijo največji obseg površin na prebivalca so doživela največji upad (upad za 208,23 m²/preb.), vzrok temu je zmanjšanje obsega površin območij stanovanj v OPN Sodražica (2011) glede na PS SDPO Sodražica (2004) in porast števila prebivalstva v naseljih od leta 2002 (816 prebivalcev; Prebivalstvo - naselja,

2002) do leta 2011 (883 prebivalci; Prebivalstvo - naselja, 2011). Isti razlog kot v primeru območij stanovanj, velja upad obsega površin na prebivalca v naseljih za območja zelenik površin, kjer se je delež zmanjšal za 21,02 m²/preb.. V primeru območij prometni površin (upad za 15,00 m²/preb.) in območij proizvodnih dejavnosti (upad za 2,12 m²/preb) tudi beležimo zmanjšanje njihovega deleža, kar je posledica porasta števila prebivalcev v devetih letih in ne bistvenega povečanja njihovega obsega površin v OPN Sodražica (2011) glede na PS SDPO Sodražica (2004). Območja prometnih površin zaradi prenosa le teh svojih površin celo niso spremenila. Vse ostale kategorije podrobne namenske rabe v okviru območij stavbnih zemljišč beležijo zvišanja svojega deleža, in sicer se je njihov obseg površin glede na porast prebivalstva med leti 2002 in 2011 dovolj povečal, da so lahko deležne porasta obsega svojih površin na prebivalca v naseljih.

4.4.2 Občina Loški Potok

Preglednica 4.7 prikazuje delež in razliko deležev površin posameznih kategorij osnovne namenske rabe prostora na prebivalca v Občini Loški Potok glede PS SDPO Loški Potok (2004) in OPN Loški Potok (2010). Delež je prikazan v obsegu površin posameznih kategorij v m² na prebivalca v občini.

Preglednica 4.7: Delež in razlika deležev površin posameznih kategorij osnovne namenske rabe prostora na prebivalca v Občini Loški Potok, glede na prostorska plana PS SDPO Loški Potok (2004) in OPN Loški Potok (2010) (Lastni izračuni).

DELEŽ OSNOVNE NAMENSKE RABE PROSTORA	PS SDPO Loški Potok (2004)	OPN Loški Potok (2010)	RAZLIKA
	Delež [m ² /preb.]	Delež [m ² /preb.]	Delež [m ² /preb.]
Območja stavbnih zemljišč	1248,81	1240,24	- 8,57
Območja kmetijskih zemljišč	16070,70	15581,34	- 489,36
Območja gozdnih zemljišč	51103,99	50045,09	- 1058,90
Območja voda	26,19	25,60	- 0,59
Območja drugih zemljišč	0,00	19,61	19,61
SKUPAJ:	68449,69	66911,88	- 1537,81

Na podlagi podatkov v preglednici 4.7 lahko trdimo, da se je v Občini Loški Potok le v primeru območij drugih zemljišč obseg površin na prebivalca v občini povečal (porast za 19,61 m²/preb.), v vse ostale kategorije osnovne namenske rabe prostora pa so bile deležne upada. Namreč prebivalstvo je v Občini Loški Potok od leta 2002 (1958 prebivalcev; Prebivalstvo – občine, 2002) pa do leta 2010 (2003 prebivalci; Prebivalstvo – občine, 2010) naraslo, obseg območij stavbnih, kmetijskih, gozdnih zemljišč in območij voda pa skozi leta ni bil deležen bistvene spremembe. In sicer so se območja

stavnih in gozdnih zemljišč v OPN Loški Potok (2010) glede na PS SDPO Loški Potok (2004) razširila, območja kmetijskih zemljišč so bila deležna upada, območja voda pa niso bistveno spremenila svojega obsega površin. Največji upad deleža beležimo v primeru območij gozdnih zemljišč (upad za 1058,90 m²/preb.), sledijo območja kmetijskih zemljišč (upad za 489,36 m²/preb.), območja stavbnih zemljišč (upad za 8,57 m²/preb.) in območja voda (upad za 0,59 m²/preb.).

Preglednica 4.8 prikazuje delež in razliko deležev površin posameznih kategorij podrobne namenske rabe prostora na prebivalca v naseljih Hrib-Loški Potok, Retje, Travnik, Srednja vas in Šegova vas glede na PS SDPO Loški Potok (2004) in OPN Loški Potok (2010). Delež je prikazan v obsegu površin posameznih kategorij v m² na prebivalca v naseljih.

Preglednica 4.8: Delež in razlika deležev površin posameznih kategorij podrobne namenske rabe prostora na prebivalca v naseljih Hrib-Loški Potok, Retje, Travnik, Srednja vas in Šegova vas, glede na prostorska plana PS SDPO Loški Potok (2004) in OPN Loški Potok (2010) (Lastni izračuni).

PODROBNA NAMENSKA RABA PROSTORA	PS SDPO Sodražica (2004)	OPN Sodražica (2011)	RAZLIKA
	Delež [m ² /preb.]	Delež [m ² /preb.]	Delež [m ² /preb.]
Območja stanovanj	695,69	525,47	- 170,23
Območja centralnih dejavnosti	26,49	37,68	11,19
Območja proizvodnih dejavnosti	23,32	23,29	0,04
Območja zelenih površin	16,16	64,96	48,79
Območja prometnih površin	138,44	138,23	- 0,21
Območja okoljske infrastrukture	0,00	0,83	0,83
Površine razpršene poselitve	11,02	30,83	19,81
SKUPAJ	911,13	821,28	- 89,85

Na podlagi podatkov v preglednici 4.8 lahko ugotovimo, da je za naselja Hrib-Loški Potok, Retje, Srednja vas, Šegova vas in Travnik v primeru obeh obravnavanih prostorskih aktov moč opaziti največji obseg območij stanovanj na prebivalca v naseljih, a se je obseg le teh od leta 2004 do 2011 močno skrčil (upad za 170,23 m²/preb.). Vzrok je predvsem v upadu obsega površin območij stanovanj v naseljih v OPN Loški Potok (2010) glede na PS SDPO Loški Potok (2004) in v majhnem porastu števila prebivalcev od leta 2002 do leta 2010. Namreč naselja so leta 2002 skupaj štela 1286 prebivalcev (Prebivalstvo - naselja, 2002), leta 2010 pa 1288 prebivalcev (Prebivalstvo – naselja, 2010). Poleg obsega območij stanovanj, se je zmanjšal tudi obseg prometnih površin, in sicer za 0,21 m²/preb. V primeru območij centralnih dejavnosti, območij proizvodnih dejavnosti, območij zelenih

površin, območij okoljske infrastrukture in površin razpršene poselitve zaradi povečanja obsega površin v naseljih v OPN Loški Potok (2010) glede na PS SDPO Loški Potok (2004) beležimo porast deleža površin le teh na prebivalca v naseljih. In sicer, najbolj se je povečal delež območij zelenih površin (porast za 48,79 m²/preb.), sledi delež površin razpršene poselitve (porast za 19,81 m²/preb.), območja centralnih dejavnosti (porast za 11,19 m²/preb.), območja okoljske infrastrukture (porast za 0,38 m²/preb.), nekoliko manj pa se je povečal delež območij proizvodnih dejavnosti (porast za 0,04 m²/preb.).

5 SKLEPNE UGOTOVITVE IN ZAKLJUČEK

Namen diplomske naloge je bil ugotoviti za koliko se je glede na obravnavane prostorske akte Občine Sodražica in Občine Loški Potok spremenila osnovna namenska raba prostora v obeh občinah in podrobna namenska raba prostora v naseljih Sodražica, Jelovec, Hrib-Loški Potok, Retje, Srednja vas, Šegova vas in Travnik. Na osnovi le tega in spremembe števila prebivalstva od leta 2002 do leta 2010/2011 smo ugotavljali tudi spremembo deleža površin osnovne namenske rabe prostora na prebivalca v občini in deleža posameznih kategorij podrobne namenske rabe prostora na prebivalca v naseljih.

Na osnovi dobljenih rezultatov primerjave osnovne namenske rabe prostora v obeh občinah lahko trdimo, da so svoj obseg površin na račun upada kmetijskih zemljišč v Občini Sodražica za 0,22 % in v Občini Loški Potok za 0,19 %, povečala predvsem območja stavbnih zemljišč, sledijo jim območja drugih zemljišč in zaraščanje le teh z gozdnimi zemljišči. In sicer so se območja stavbnih zemljišč izraziteje povečala v Občini Sodražica (0,39 % porast), Občina Loški Potok beleži le 0,03 % porast območij stavbnih zemljišč. Obe občini sta izrazito gozdnati, saj več kot polovico območja občin prekrivajo gozdovi, a so se je njihov delež od leta 2004 do leta 2011 v Občini Sodražica zmanjšal za 0,27 %, v Občini Loški Potok pa še dodatno povečal za 0,13 %.

Primerjava razlik površin podrobne namenske rabe prostora za obravnavane prostorske akte v naseljih Sodražica in Jelovec kaže na porast območij stavbnih zemljišč v naseljih za 0,11 %, medtem ko so se le ta v naseljih Hrib-Loški Potok, Retje, Srednja vas, Šegova vas in Travnik zmanjšala za 0,25 %. Območja stavbnih zemljišč in v okviru le teh območja proizvodnih dejavnosti, posebna območja in območja okoljske infrastrukture, so se v Občini Sodražica razširila na del 0,05 % upada območij kmetijskih zemljišč in del upada 0,06 % upada območij gozdnih zemljišč. V Občini Loški Potok pa se je zgodilo ravno obratno, in sicer so se na območja stavbnih zemljišč razširila območja kmetijskih (0,03 % upad) in gozdnih (0,28 % porast) zemljišč, območja kmetijskih zemljišč pa so še dodatno obremenila oziroma porasla območja gozdnih zemljišč. In sicer je v okviru stavbnih zemljišč v obeh občinah v naseljih moč zaznati največji upad območij stanovanj in sicer predvsem zaradi povečanja centralnih dejavnosti.

Iz dobljenih podatkov analize obsega posameznih kategorij osnovne namenske rabe prostora na prebivalca v občini lahko ugotovimo, da se je obseg površin območij stanovanj na prebivalca v Občini Sodražica glede na obravnavana prostorska akta povečal za 34,45 m²/preb., medtem ko se je v Občini Loški Potok zmanjšal za 8,57 m²/preb.. V primeru naselij Sodražica in Jelovec (upad za 73,76 m²/preb.), ter Hrib-Loški Potok, Retje, Srednja vas, Šegova vas in Travnik (upad za 89,89 m²/preb.) pa se je obseg površin stavbnih zemljišč na prebivalca v naseljih v obeh primerih zmanjšal.

LITERATURA IN VIRI

Gostota naseljenosti, 2012. Gostota naseljenosti in indeks feminitete, občine, Slovenija, polletno, 1. polletje. Prebivalstvo. SI – STAT podatkovni portal. Statistični urad Republike Slovenije.

http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=05C4010S&ti=&path=../Database/Dem_soc/05_prebivalstvo/10_stevilo_preb/20_05C40_prebivalstvo_obcine/&lang=2 (Pridobljeno 20. 7. 2012).

GURS. 2012. Geodetska uprava Republike Slovenije.

<http://e-prostor.gov.si/>, (Pridobljeno 20. 2. 2012).

Lovišček, P. 2011. Primerjava namenske rabe prostora na območju občine Nova Gorica med letoma 2003 in 2011 na podlagi prostorskih aktov občine. Diplomski naloga. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo (samozaložba P. Lovišček).

Medmrežje a. Občina Sodražica. 2012.

<http://www.sodrazica.si/sl/> (Pridobljeno 26. 7. 2012).

Medmrežje b. Občina Loški Potok. 2012.

<http://www.loski-potok.si/> (Pridobljeno 26. 7. 2012).

Občina Sodražica. Wikipedija, prosta enciklopedija.

http://sl.wikipedia.org/wiki/Ob%C4%8Dina_Sodra%C5%BEica (Pridobljeno 5. 7. 2012).

Občina Loški Potok. Wikipedija, prosta enciklopedija.

http://sl.wikipedia.org/wiki/Ob%C4%8Dina_Lo%C5%A1ki_potok (Pridobljeno 5. 7. 2012).

OPN Loški Potok. 2010. Odlok o občinskem prostorskem načrtu Občine Loški Potok. UL RS, št. 86/2010.Ljubljana.

<http://www.uradni-list.si/1/content?id=100609> (Pridobljeno 26. 7. 2012).

OPN Sodražica. 2011. Odlok o občinskem prostorskem načrtu Občine Sodražica. UL RS, št. 49/2011.Ljubljana.

<http://www.uradni-list.si/1/content?id=104272> (Pridobljeno 26. 7. 2012).

Pravilnik OPN. 2007. Pravilnik o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij. UL RS št. 99/2007. Ljubljana.

http://www.uradni-list.si/_pdf/2007/Ur/u2007099.pdf (Pridobljeno 6. 5. 2012).

Pravilnik. 2003. Pravilnik o pripravi prostorskih sestavin dolgoročnih in srednjeročnih družbenih planov občin v digitalni obliki. UL RS št. 20/2003. Ljubljana.

http://www.uradni-list.si/_pdf/2003/Ur/u2003020.pdf (Pridobljeno 15. 5. 2012).

Prebivalstvo – naselja. 2002. Prebivalstvo, gospodinjstva, družine, stavbe in stanovanja, naselja, Slovenija, Popis 2002. Statistični urad Republike Slovenije.

http://www.stat.si/popis2002/si/rezultati_naselja_osnovni.asp (Pridobljeno 26. 7. 2012).

Prebivalstvo - naselja. 2010/2011. Prebivalstvo po velikih in petletnih starostnih skupinah in spolu, naselja, Slovenija, polletno, 1.polletje. SI – STAT podatkovni portal. Statistični urad Republike Slovenije.

http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=05C5002S&ti=&path=../Database/Dem_soc/05_prebivalstvo/10_stevilo_preb/25_05C50_prebivalstvo_naselja/&lang=2 (Pridobljeno 27. 7. 2012).

Prebivalstvo - občine. 2002. Popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj 2002. Demografske značilnosti prebivalstva. SI – STAT podatkovni portal. Statistični urad Republike Slovenije.

http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=OBC-01&ti=&path=../Database/Popis2002/Obcine/Prebivalstvo/Demografske_znacilnosti/&lang=2
(Pridobljeno 26. 7. 2012).

Prebivalstvo – občine. 2010/2011/2012. Prebivalstvo po starost in spolu, občine, Slovenija, polletno, 1. polletje. SI – STAT podatkovni portal. Statistični urad Republike Slovenije.

http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=05C4002S&ti=&path=../Database/Dem_soc/05_prebivalstvo/10_stevilo_preb/20_05C40_prebivalstvo_obcine/&lang=2 (Pridobljeno: 26. 7. 2012).

PS DPO Loški Potok in PS SDPO Loški Potok. 2004. Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin Dolgoročnega in družbenega plana Občine Loški Potok, dopolnjen 2003. UL RS, št. 115/2004. Ljubljana.

<http://www.uradni-list.si/1?year=2004&edition=2004115> (Pridobljeno 26. 7. 2012).

PS DPO Sodražica in PS SPO Sodražica. 2004. Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega družbenega plana Občine Ribnica za območje Občine Sodražica za obdobje 1986 – 2000 ter spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin srednjeročnega plana Občine Ribnica za območje Občine Sodražica za obdobje 1986 – 1990, dopolnjen 2003. UL RS, št. 101/2004. Ljubljana.

<http://www.uradni-list.si/1?year=2004&edition=2004101> (Pridobljeno 26. 7. 2012).

Upravno-teritorialna razdelitev. 2012. Teritorialne enote in hišne številke po občinah, Slovenija, letno. SI – STAT podatkovni portal. Statistični urad Republike Slovenije.

http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=0214811S&ti=Teritorialne+enote+in+hi%9Ane+%9Atevilke+po+ob%E8inah%2C+Slovenija%2C+letno&path=../Database/Splosno/02_upravna_razdelitev/02148_terit_enote/&lang=2 (Pridobljeno 26. 7. 2012).

ZPNačrt. 2007. Zakon o prostorskem načrtovanju. UL RS št. 33/2007. Ljubljana.

<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200733&stevilka=1761> (Pridobljeno 10. 3. 2012).

ZPNačrt-A. 2009. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prostorskem načrtovanju. UL RS št. 108/2009. Ljubljana.

http://www.uradni-list.si/_pdf/2009/Ur/u2009108.pdf (Pridobljeno 28. 3. 2012).

ZSZ. 1984. Zakon o stavbnih zemljiščih. UL SRS št. 18/84. Ljubljana.

ZUN. 1984. Zakon o urejanju naselji in drugih posegov v prostor. UL SRS št. 18/1984. Ljubljana.

ZUreP. 1984. Zakon o urejanju prostora. UL SRS št. 18/1984. Ljubljana.

ZUreP-1. 2002. Zakon o urejanju prostora. UL RS št. 110/2002. Ljubljana.

<http://www.uradni-list.si/1/content?id=39920> (Pridobljeno 14. 6. 2012).

SEZNAM PRILOG

- Priloga A: Povezave med Pravilnikom (2003) in Pravilnikom OPN (2007),
- Priloga B: Karta osnovne namenske rabe prostora v Občini Sodražica po odloku o spremembah in dopolnitvah PS SDPO Sodražica (2004),
- Priloga C: Karta osnovne namenske rabe prostora v Občini Sodražica po odloku o OPN Sodražica (2011),
- Priloga D: Karta podrobne namenske rabe prostora za naselji Sodražica in Jelovec po odloku o PS SDPO Sodražica (2004),
- Priloga E: Karta podrobne namenske rabe prostora za naselji Sodražica in Jelovec po odloku o OPN Sodražica (2011),
- Priloga F: Karta osnovne namenske rabe prostora v Občini Loški Potok po odloku o spremembah in dopolnitvah PS SDPO Loški Potok (2004),
- Priloga G: Karta osnovne namenske rabe prostora v Občini Loški Potok po odloku o OPN Loški Potok (2010),
- Priloga H: Karta podrobne namenske rabe prostora za naselja Hrib-Loški Potok, Retje, Travnik, Šegova vas in Srednja vas po odloku o PS SDPO Loški Potok (2004),
- Priloga I: Karta podrobne namenske rabe prostora za naselja Hrib-Loški Potok, Retje, Travnik, Šegova vas in Srednja vas po odloku o OPN Loški Potok (2010).

Priloge od A do I se v digitalni obliki nahajajo na priloženi zgoščenki. Na zgoščenki je tudi celotna diplomska naloga v pdf zapisu.